

Filia nr 3 ma nową siedzibę!

Filia nr 3 została przeniesiona z ul. Masarskiej do budynku Starego Dworca PKP na pl. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 3. Księgozbiór dla dorosłych, młodzieży i dzieci, dział z literaturą popularnonaukową, czytelnia z kąciem prasowym, 3 stanowiska komputerowe i piękne wnętrza – filia zyskała nowe oblicze. Wygląd pomieszczeń doskonale wpisuje się w klimat zabytkowego budynku Dworca PKP. Inspirację dla ciemnej zieleni na ścianach czy połączonych elementów dekoracyjnych projektanci z firmy Metawnętra znaleźli wśród starego taboru kolejowego w Muzeum Przemysłu i Kolejnictwa na Śląsku. Pomysł na literackie wnętrza

było szukać tak daleko, strzałem w dziesiątkę okazał się krój pisma ze starego szyldu „PKP”. W bibliotece na dworcu nie mogło zabraknąć wygodnych siedzisk, kąci prasowego czy dostępu do Internetu. Odwiedzający nas czytelnicy będą również zadowoleni z możliwości drukowania, skanowania i kserowania dokumentów.

Agnieszka Giemza

Filia nr 3 czynna od poniedziałku do soboty w godz.:

pn. 9.00–19.00, wt. 9.00–19.00,
śr. 9.00–19.00, czw. 12.00–19.00,
pt. 9.00–19.00, sob. 9.00–14.00.

Pamięć

Bez pamięci ludzie żyliby w niekończącym się „teraz”, nie wiedząc skąd pochodzą ani dokąd zmierzają, bez zdolności do myślenia o przeszłości, teraźniejszości i przyszłości.

Krótkie, mżyste jesienne dni zachęcają do zadumy i wspomnień. Wertując fotograficzne albumy, przeglądając rodzinne pamiątki przywołujemy w pamięci chwile spędzone z tymi, którzy odeszli. Listopad – czas wspomnień, rodzinnych opowieści i anegdot, a także zadumy i refleksji nad życiem i przemijaniem.

Pamięć to jedna z najbardziej tajemniczych zdolności ludzkiego mózgu. W swojej pamięci potrafimy zgromadzić i przechować miliardy wrażeń i informacji, również tych pozornie nieistotnych. Dzięki temu, nawet po wielu latach, jesteśmy w stanie odtworzyć obrazy, smaki, zapachy i emocje. Ale, czy nasza pamięć jest niezawodna? Aby pomóc pamięci ludzie prowadzili kroniki, dzienniki, pamiętniki, w których odnotowywali najważniejsze wydarzenia z historii swojej rodziny, miejscowości, regionu. Gromadzili pamiątki. Świat, który przeminął utrwalony jest na wyblakłych fotografiach, na pożółkłych kartach pamiętników, zamknięty w archiwach i muzealnych gablotach. Zaglądamy tam. Pamiętamy.

Pomocą będzie coraz popularniejsza literatura faktu, reportaże, biografie oraz książki historyczne opowiadające o wielkich czynach i mało znanych wydarzeniach z historii Polski, Europy i świata. Możemy czytać o dawnej kuchni, sporcie, modzie, poznać życie prywatne elit artystycznych, codzienne radości i troski ziemiaństwa czy robotników w PRL-u. Opowieści o balach, rautach, artystycznych biesiadach, polowaniach być może zachęcą do zapisania historii własnej rodziny. W każdej są chwile warte utrwalenia i przekazania następnym pokoleniom. Może wystarczy zacząć od dokładnego opisywania zdjęć, zapisywania słów funkcjonujących tylko w Waszej rodzinie lub grupie przyjaciół, prowadzenia rodzinnej książki kucharskiej czy klasycznego pamiętnika, który po latach, z wypiekami na twarzy będą czytały prawnuki.

Izabela Ronkiewicz-Brağiel

Krakowska Książka Miesiąca Listopada 2018

Krakowska Książka Miesiąca

Laureatką Nagrody Krakowska Książka Miesiąca Listopada została Marta Mazurkiewicz-Stefańczyk za tom wierszy zatytułowany *Trzecie oko* (Wydawnictwo Collegium Columbinum, Kraków 2018). Jak pisze w recenzji książki Elżbieta

Zechenter-Spławińska: *Autorka „trzecim okiem” ogląda świat, fotografia jest bowiem drugą pasją naszej laureatki. Oko obiektywu nie jest jednak obiektywne. W nagrodzonej książce znajdziemy zaskakujący zestaw czarno-białych zdjęć, a także sporo wierszy, których tematem jest fotografia.*

Trzecie oko można też rozumieć jako oko wewnętrzne, jakim oglądamy siebie. I chociaż wiersze intymnie wydają się w tomiku jakby sprawą marginalną – mają tym większą wagę. Sposób w jaki autorka ukrywa swoje „ja” między linijkami, paradoksalnie mówi o niej więcej, niż gdyby eksponowała je w utworach otwarcie. Marta Mazurkiewicz-Stefańczyk doczekała się indywidualnych wystaw. Połączenie fotografii z poezją w nagrodzonej książce nie jest przypadkowe i wypada bardzo interesująco.

W 1996 roku otrzymała Stypendium Twórcze Miasta Krakowa w dziedzinie literatury.

Zapraszamy na rozmowę o poezji i fotografii, która odbędzie się 29 listopada o godz. 18.00 w Klubie Dziennikarzy Pod Gruszką Biblioteki Kraków podczas uroczystego wręczenia Nagrody. Serdecznie zapraszamy!

Marta Mazurkiewicz-Stefańczyk

TRZECIE OKO

Kraków

Biblioteka
Kraków

KONKURS
CZYTELNIK ROKU
2018/2019

HERMANN HESSE *WILK STEPOWY*

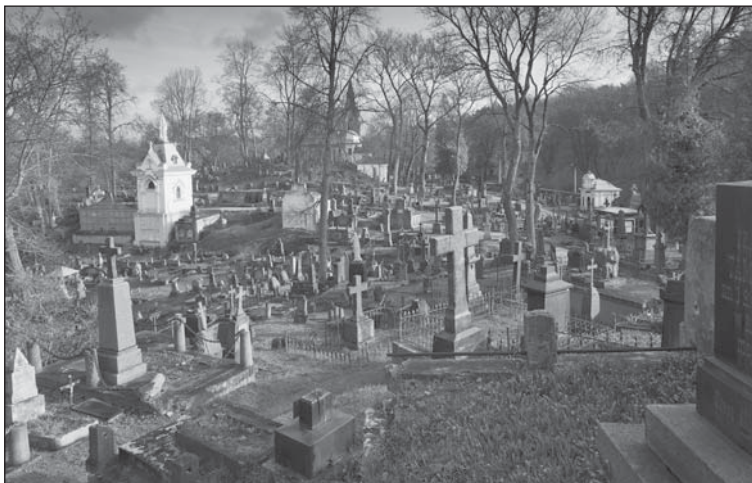
„Otóż wszelki humor wyższego rzędu zaczyna się od tego, że nie bierze się już na poważnie własnej osoby”.

NIE CZYTAŁEŚ?

Wilno. Cmentarz na Rossie

Jedną z bardziej znanych nekropolii narodowych jest wileński cmentarz na Rossie. W skład zespołu cmentarnego wchodzi: Stara i Nowa Rossa, Cmentarz Wojskowy z 1920 r. i Mau-

zoleum Zmarłych jest dla nas czasem wyjątkowym. Tłumnie odwiedzamy groby swoich bliskich. Zwyczaj nakazuje zapalenie zniczy na grobach, które pozostały opuszczone. Pamięta-

zoleum Matka i Serce Syna, w którym pod czarną granitową płytą, w kryształowej urnie zostało złożone serce Józefa Piłsudskiego obok jego matki Marii z Billewiczów. Na płycie umieszczono cytaty z poematów Juliusza Słowackiego. Mauzoleum otaczają groby towarzyszy broni Marszałka oraz żołnierzy biorących udział w walkach w 1939 r. i w operacji Ostra Brama w 1944 r. Jest to niezwykle ważne dla Polaków miejsce, nieodłącznie wpisane w historię naszego narodu. Przechadzając się alejkami cmentarza dotykamy kart historii. Udziela nam się wyjątkowy klimat tego miejsca. Piękne stylowe pomniki, prawdziwe dzieła sztuki, perełki architektury i rzeźby rozrzucone są bez ładu na malowniczych pagórkach, w otoczeniu rosnących nieregularnie, bez żadnego porządku drzew. Wszystko tutaj sprawia wrażenie przypadkowości, braku schematu i harmonii, tak charakterystycznej dla innych cmentarzy. Nieubłagany czas zrobił swoje. Przed naszymi oczami rysuje się obraz zniszczenia. Tylko gdzieś gdzie widać rękę konserwatora incydentalnie próbującego ocalić pojedyncze obiekty. Przez wiele lat historia nie była łaskawa dla tego miejsca. Spacerując pnącymi się w górę i opadającymi stromo ścieżkami przemierzamy Aleję Profesorską, Górkę Literacką, na spadzistych skarpach odnajdujemy groby osób znanych z podręczników historii, literatury i sztuki, napotykamy nazwiska wybitnych postaci historycznych, profesorów Uniwersytetu Wileńskiego, artystów, pisarzy, społeczników. Z zadumą i nostalgią wiemy wzrokiem za spojrzaniem Anioła Śmierci, szukając odpowiedzi na niezadane pytania.

my o mogiłach żołnierzy, powstańców i o miejscach kaźni. Oddajemy hołd ludziom kultury i nauki. W tym szczególnym czasie wspomnijmy również naszych Rodaków spoczywających na Rossie. Nade wszystko uczynimy to

11 listopada, w stulecie odzyskania przez Polskę niepodległości, pamiętając o architektach niepodległej Polski, których prochy spoczywają gdzieś poza granicami kraju, ale blisko naszych serc.

Anna Grychowska
Zdjęcia: Michał Grychowski

Filia nr 13 ul. Dzielskiego 2

 Biblioteka
Kraków

Biblioteka na osiedlu Akacyjnym w rejonie Ronda Młyńskiego działa nieprzerwanie od 1951 r. – obecnie jest to Filia nr 13 Biblioteki Kraków. Kilkakrotnie zmieniała lokalizację, a także oznaczenie numeryczne. Początkowo działała jako Filia nr 12, później nr 11 Miejskiej Biblioteki Publicznej, od 1994 r. jako Filia nr 11 Śródmiejskiej Biblioteki Publicznej w Krakowie. Pierwszą siedzibą był lokal przy ul. Pilotów 54, w którym biblioteka funkcjonowała do 1973 r. Wtedy filię przeniesiono do pomieszczeń w suterenie bloku przy ul. Młyńskiej 10. Zaczęto tam udostępniać zbiory. W zamierzeniu miało to być rozwiązanie tymczasowe, ale okazało się bardzo trwałe. W tym lokalu filia funkcjonowała ponad 30 lat. W tym okresie aktywną działalność prowadziło Koło Przyjaciół Biblioteki.

W 2004 r. udało się przenieść filię do nowego lokalu w pawilonie Spółdzielni Mieszkaniowej „Ugorek” przy ul. Dzielskiego 2. Biblioteka rozpoczęła działalność w nowych pomieszczeniach. Uroczyste otwarcie filii nastąpiło 25 marca 2004 r. w obecności zaproszonych gości, wśród których byli także Czytelnicy. W 2016 r. w lokalu przeprowadzono remont i wymieniono wyposażenie, dzięki czemu uzyskano więcej przestrzeni. Jasne, drewniane regały, fototapety na ścianach wpływają na przyjazny i niepowtarzalny klimat.

Obecnie księgozbiór liczy ponad 13 tys. woluminów. Dział dla Dorosłych obejmuje beletrystykę polską i obcą, najnowsze tytuły, książki z różnych dziedzin wiedzy: biografie, książki historyczne, reportaże, książki z medycyny, psychologii, różnorodne poradniki. Prenumerowana jest również prasa: *Gazeta Wyborcza*, *Claudia*, *Świat Nauki*, *Wiedza i Życie*, *Świerszczyk*, *Informator czytelniczno-kulturalny Biblioteka Kraków* i inne, które można wypożyczyć lub przeglądać na miejscu. Kącik czytelniczy, z dwoma stolikami, umożliwia skorzystanie z prasy lub księgozbioru podręcznego dostępnego w bibliotece. W Dzia-

le dla Dorosłych znajduje się także stanowisko komputerowe z dostępem do Internetu. Dział dla Dzieci dysponuje dużym zbiorem lektur szkolnych, książkami dla dzieci w każdym wieku, ciekawymi i popularnymi seriami wydawniczymi, książkami popularyzującymi wiedzę. Najmłodszy czytelnik, w kątku malucha, znajdzie duży wybór bajek z kolorowymi obrazkami, książki do nauki czytania, ale także kolorowanki, puzzle, a nawet pluszaki, którymi mogą pobawić się.

Biblioteka prowadzi działalność edukacyjną skierowaną do najmłodszych czytelników. Od lat współpracuje z Samorządowym Przedszkolem nr 14 i Szkołą Podstawową nr 64. Gośćmi biblioteki były także dzieci z innych placówek przedszkolnych działających w osiedlu. Z myślą o dzieciach przygotowuje zajęcia edukacyjne, głośne czytanie, lekcje biblioteczne, warsztaty ekologiczne i teatralne. Na spotkania zapraszani są autorzy książek dla dzieci oraz aktorzy Teatru Groteska. Od kilku lat filia bierze udział w Festynie Rodzinnym organizowanym z okazji Dni Dziełnictwa III.

Zapraszamy zainteresowanych literaturą i poszukujących ciekawych książek do korzystania z księgozbioru. Wszystkim służymy pomocą i radą. Każdy na pewno znajdzie coś ciekawego dla siebie.

Iwona Ślesieńska

22. Międzynarodowe Targi Książki w Krakowie

Biblioteka Kraków, tradycyjnie już, w wyrazisty sposób zaznaczyła swą obecność podczas 22. Międzynarodowych Targów Książki. Prezentowaliśmy się w trzech zasadniczych nurtach. W targowej Dziecięcej Strefie Warsztatowej zorganizowaliśmy warsztaty edukacyjno-plastyczne „Sowa – mądra głowa” z wykorzystaniem książek nominowanych do Nagrody Żółtej Cizemki. Drugi nurt prezentacji to informacja o codziennych działaniach Biblioteki Kraków. Rozmawialiśmy z gośćmi odwiedzającymi nasze stanowisko o realizowanych projektach i konkursach, warsztatach i spotkaniach w bibliotekach oraz Klubie Dziennikarzy *Pod Gruszką*. W końcu trzecim nurtem prezentacji była promocja wydawnictw Biblioteki – miesięcznika społeczno-kulturalnego *Kraków*, kwartalnika *Czas Literatury* czy miesięcznego *Informatora Czytelniczo-Kulturalnego Biblioteka Kraków*. Pochwaliliśmy się także naszymi pierwszymi wydawnictwami książkowymi (wszak Biblioteka Kraków istnieje dopiero drugi rok): tomikiem poezji Agnieszki Wiktorowskiej-Chmielewskiej *Krąg ochronny* oraz zbiorem *Poeci Krakowa. Antologia*. Na bibliotecznym stoisku gościli autorzy: Ewa Lipska, Maria Malatyńska, Witold Beres, Krzysztof Burnetko, Mieczysław Czuma, Janusz Jakubowski z miesięcznika *Kraków*, Jądwiaga Malina, Jan Burnatowski, Jacek Hajduk i Wojciech Ligęza z kwartalni-

ka *Czas Literatury* oraz Agnieszka Wiktorowska-Chmielewska. Zaszczycili nas swą obecnością także laureaci przyznawanych przez Bibliotekę Kraków nagród: Eliza Piotrowska – laureatka Nagrody Żółtej Cizemki 2018 i Jerzy Fedorowicz – laureat Nagrody Krakowska Książka Miesiąca Października 2018. Międzynarodowe Targi Książki to niebywała okazja, by w ciągu kilku dni pokazać swą obecność kilkudziesięciu tysiącom krakowian i przyjeźdźnym, w bezpośrednich rozmowach zaprosić do bibliotecznymi filii rozsianych po całym Krakowie, zachęcić do odwiedzenia naszej strony internetowej i katalogu *on-line*, poinformować o programach i pro-

jektach czytelniczych dla każdej grupy wiekowej, realizowanych przez Bibliotekę Kraków. Targi to dla nas czas wyczerpanej pracy. I choć przed kilku dniami dobiegły końca, już myślimy, jak będzie za rok!

Janusz M. Paluch

Zostań Czytelnikiem Roku

Jeśli jesteś Czytelnikiem Biblioteki Kraków, posiadasz aktywną kartę biblioteczną i mieścisz się w przedziale wiekowym: I kategoria – 6–9 lat, II kategoria – 10–15 lat, III kategoria – powyżej 15. roku życia – to ta propozycja jest dla Ciebie! Możesz zdobyć zaszczytny tytuł Czytelnika Roku 2018/2019.

Wystarczy, że w czasie trwania konkursu (25 maja 2018 r. do 6 kwietnia 2019 r.) zgromadzisz największą liczbę punktów przyznawanych zgodnie z zasadami określonymi w Regulaminie i złożysz w dowolnej filii lub w sekretariacie Biblioteki Kraków wypełnioną i podpisaną Kartę Zgłoszenia.

Możesz też zaważyć o nagrodę specjalną i tytuł „Czytającego rodzica”. Na zwycięzców czekają karty podarunkowe do sklepów w Galerii Bronowice, zaproszenia na wybrane wydarzenia kulturalne oraz nagrody rzeczowe.

Celem konkursu jest zachęcanie krakowian do korzystania z usług bibliotek publicznych, rozbudzanie zainteresowań czytelniczych i literackich, kształtowanie nawyku regularnego czytania oraz promowanie Krakowa jako Miasta Literatury UNESCO. Przedsięwzięcie organizowane jest w partnerstwie z Galerią Bronowice, Krakowskim Biurem Festiwalowym oraz Teatrem Groteska.

Nie zastanawiaj się zbyt długo, zapoznaj się z Regulaminem konkursu zamieszczonym na stronie www.biblioteka.krakow.pl, wypełnij oraz dostarcz Kartę Zgłoszenia i czytaj. Może to właśnie Ty zostaniesz Czytelnikiem Roku 2018/2019!

Małgorzata Czerwiec-Dzierżymirska

Salon Literacki Biblioteki Kraków Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką” ul. Szczepańska 1

8 listopada

„Lekcje u Różewicza – wieczór autorski Janusza Drzewuckiego” – godz. 18.00

Prowadzenie: prof. Wojciech Ligęza

Janusz Drzewucki – krytyk literacki, poeta, dziennikarz, wydawca, redaktor miesięcznika *Twórczość*, przewodniczący jury Nagrody Literackiej m. st. Warszawy, członek Polskiego PEN Clubu, Stowarzyszenia Pisarzy Polskich, Stowarzyszenia Autorów ZAiKS oraz Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich. Absolwent filologii polskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego.

„Lekcje u Różewicza” to książka krytycznoliteracka poświęcona przede wszystkim poezji Tadeusza Różewicza, ale także jego prozie, dramatom i eseistyce. Janusz Drzewucki – towarzyszący wiernie pisarzowi od 1991 roku, pisze także o jego felietonistyce, satyrach, humoreskach, autoportrecie wykreowanym w wywiadach prasowych, korespondencji, m.in. z Jerzym Nowosielskim oraz Karlem Dedeciu-sem, a także o najważniejszych, traktujących o autorze *Niepokoju*, literaturoznawczych interpretacjach m.in. Kazimierza Wyki i Tadeusza Drewnowskiego. Ponadto Drzewucki pokazuje związki pisarza z matką, braćmi Januszem i Stanisławem, dialogi, jakie w swojej twórczości prowadził np. z Ezra Poundem i Czesławem Miłoszem. *Lekcje u Różewicza* to świadectwo lektury twórczości jednego z najwybitniejszych polskich pisarzy przełomu XX i XXI wieku.

www.wydawnictwovarstwy.pl

15 listopada

„Tajemnica konklawe 1978 roku – wieczór autorski Jacka Moskwy” – godz. 18.00

Prowadzenie: Janusz Poniewierski

Jacek Moskwa – wieloletni korespondent polskich mediów w Watykanie, biograf Jana Pawła II.

Jan Paweł I, zapytany przez jednego ze swoich sekretarzy, powiedział, że to nie on powinien zostać papieżem, ale kardynał, który w Kaplicy Sykstyńskiej w czasie konklawe siedział naprzeciw niego: ten, którego wybrał Paweł VI – Karol Wojtyła. Skąd wzięło się w nim takie przeświadczenie? Czy Jan Paweł II rzeczywiście mógł zostać papieżem już w sierpniu 1978 roku, a jadąc na październikowe konklawe, zakładał, że nie wróci już do Polski? Czy jego wybór istotnie mógł być spowodowany niezręczną wypowiedzią kardynała Siri, głównego kandydata do Piotrowego tronu, którą zraził do siebie część kardynałów?

www.znak.pl

22 listopada

„Kraj poety – wieczór autorski Sławomira Gowina” – godz. 18.00

Prowadzenie: Janusz Paluch

Sławomir Gowin – studiował polonistykę na UW, mieszka w Warszawie i we Lwowie. Pisarz, dziennikarz, poeta, autor i producent filmów dokumentalnych, pisze także teksty teatralne i estradowe. Opublikował m.in. zbiory wierszy *Białe tygodnie*, *Estetyczne przyjemności*, *Chwała ironii*, *Chłopiano*. Zrealizował filmy, m.in. *Kawaler Księżycy*, *Książę wina*, *Czerwone i czerwone*. Jako publicysta specjalizuje się w historii i literaturze.

Kraj poety opowiada o niezwykłych dziejach Krymu, od jego barwnej prehistorii po czasy współczesne, poprzedzające Putinowską aneksję w 2014 roku. Choć inspiracją są tropy Adama Mickiewicza i jego *Sonetów krymskich*, książka nie jest wykładem z historii czy literatury. To raczej reportaż historyczny, literacki i przygodowy zarazem. Autor prowadzi czytelnika przez stulecia wielkich emocji, jakie rządziły tym niewielkim skrawkiem ziemi, próbując jednocześnie dociec, co sprawiło, że młody, zagubiony, zakochany i spragniony wolności poeta trwale zaanektował odległy półwysep do polskiej kultury. Droga do rozwiązania tej zagadki wiedzie czasem daleko od znanych szlaków, nie zużyj jednak tych, którzy ciekawi są prawdy głębszej niż czcigodnie ułożone życiorysy wielkich Polaków.

29 listopada

„Wręczenie Nagrody Krakowskiej Książki Miesiąca Października dla Marty Mazurkiewicz-Stefańczyk za książkę *Trzecie oko*” – godz. 18.00

Prowadzenie: Elżbieta Zechenter-Spławińska

Marta Mazurkiewicz-Stefańczyk, krakowianka, absolwentka studiów w zakresie informacji naukowej i bibliotekoznawstwa. W latach 90. należała do Koła Młodych SPP. Debiutowała w *Dekadzie Literackiej* w 1992 r. Opublikowała cztery tomi-ki wierszy. Obecnie pasją autorki, oprócz literatury, jest fotografia.

Zajęcia regularne

„E-Senior” – każdy wtorek godz. 12.00

Filia nr 49

os. Tysiąclecia 42, tel. 12 648-50-69

Uczestnicy zostaną zapoznani z podstawami obsługi komputera, programów tekstowych i graficznych oraz sprawnego wyszukiwania informacji w Internecie. Konieczne wcześniej zapisy telefoniczne lub osobiste w filii.

2 listopada

„Zbieramy zakrećki”

– w godzinach otwarcia biblioteki od 2 do 30 listopada 2018 roku

Filia nr 21

ul. Królewska 59, tel. 797-301-021

Filia nr 21 jest oficjalnym punktem zbiórki plastikowych zakrećek dla Fundacji Bez Tajemnic. Głównymi celami akcji są: bezinteresowna pomoc niepełnosprawnym dzieciom, podnoszenie świadomości ekologicznej oraz zbiórka surowca wtórnego.

3 listopada

„Planszowisko” – godz. 9.00–14.00

Filia nr 45 / Czytelnia i Wypożyczalnia Popularnonaukowa

ul. Teligi 24, tel. 797-024-019

Rozgrywki gier planszowych dla młodzieży i dorosłych. W programie m.in. *Small World*, *Cluedo*, *Cywilizacja*, *Kolejka*.

5 listopada

„Z ortografią i poprawną polszczyzną na co dzień”

– w godzinach otwarcia biblioteki od 5 do 30 listopada 2018 roku

Filia nr 49

os. Tysiąclecia 42, tel. 12 648-50-69

Zajęcia literacko-edukacyjne dla dzieci w wieku wczesnoszkolnym. Uczestnicy zmierzą się z zagadkami językowymi, spróbują wyartykułować trudne wyrazy oraz poznają zasady ortografii. Terminy uzgadniane są na bieżąco z zainteresowanymi osobami.

„Nasi bohaterowie – głośne czytanie dzieciom w wieku wczesnoszkolnym” – godz. 9.30

Filia nr 54

os. Młodości 8, tel. 12 644-13-22

Z okazji Światowego Dnia Postaci z Bajek, który przypada w rocznicę urodzin Walta Disney'a, głośne czytanie bajek i wierszy o bohaterach baśniowych opowiadań.

„Magiczna kraina Czarnoksiężnika Ozo-na” – godz. 10.30

Filia nr 8

ul. Brodowicza 1, tel. 12 412-49-55

Studio Krak-Art zaprezentuje najmłodszym widzom bajkę ekologiczną. Przedstawienie adresowane do dzieci w wieku przedszkolnym.

6 listopada

„Poznajemy zawód fizjoterapeuty” – godz. 10.00

Filia nr 14

ul. Ugorek 14, tel. 12 417-17-15

Zajęcia dla dzieci w wieku przedszkolnym w cyklu *Poznajemy zawody*. Na spotkanie zaproszona została Monika Jaroś – fizjoterapeutka, która opowie o swojej pracy oraz zaprezentuje proste ćwiczenia rozluźniające.

„Wernisaż wystawy prac Uczestników WTZ Stowarzyszenia Pomocy Socjalnej Gaudium et Spes w Krakowie” – godz. 10.00

Filia nr 21 / Czytelnia Naukowa

ul. Królewska 59, tel. 797-301-022

Wernisaż wystawy oraz spotkanie z autorami prac.

7 listopada

„Kobieta w dziele niepodległości – głośne czytanie dla dorosłych” – godz. 11.00

Filia nr 54

os. Młodości 8, tel. 12 644-13-22

Uczestnicy spotkania wysłuchają fragmentów powieści Katarzyny Drogi *Kobieta którą pokochał marszałek*. Opowieść o Oli Piłsudskiej.

Polecamy dorosłym

Kto ratuje jedno życie, ratuje cały świat...

Książek o tematyce obozowej powstało dotychczas już mnóstwo. Jedną z ostatnio wydanych to *Tatuażysta z Auschwitz* autorstwa Heather Morris. Autentyczna historia Lalego Sokołowa nie tylko porusza, ale pokazuje KL Auschwitz z nieco innej perspektywy.

Lale Sokołow, a w rzeczywistości Ludwig Eisenberg, słowacki Żyd, trafił do obozu w 1942 roku, pracował tam jako *tatowierer*. Korzystając z przywilejów pomagał innym więźniom – wyznawał zasadę *Kto ratuje jedno życie, ratuje cały świat*. W trudnych obozowych warunkach zdarzyło się jednak coś, na co w Auschwitz miejsca nie było. W czasie wykonywanej pracy Lale poznał Gitę. Tak rozpoczyna się historia miłości, która przetrwała piekło na ziemi.

Bohater o przeszłości nie opowiadał prawie nikomu, historię znali jedynie najbliżsi. Lale bał się, że zostanie posądzony o kolaborację z Niemcami.

Dopiero, gdy Gita zmarła, zdecydował się opowiedzieć o wszystkim Heather Morris. Spotykali się przez 3 lata, podczas których autorka spisała jego wspomnienia. Książka dostępna w Bibliotece Kraków: Filie nr 3, 17, 22 oraz 54.

Jolanta Oleksa

Morris H., *Tatuażysta z Auschwitz*, Warszawa: Wydawnictwo Marginesy, 2018.

Miłość

Tyle miłości kanadyjskiej autorki Rebeci Rosenblum to opowieść o traumie i radzeniu sobie z nią ofiar i ich bliskich, a przede wszystkim książka o miłości i codzienności. To smutny, bardzo nietypowy thriller.

Wieloosobowa narracja prowadzona jest prosto i przejrzysto. Wszystkie postacie, mniej lub bardziej ze sobą związane, otrzymują idealnie wymierzony fragment własnej historii do przedstawienia jej od strony emocjonalnej. Nie ma zbędnych słów, każdy głos jest ważny i każdy bohater dostaje swój ściśle określony czas.

Jak poradzić sobie z traumą? Jak próbować z fragmentów rozbitego, „dawnego” życia skleić je na nowo? Szkiełko pracy semestralnej, ledwo podjęta decyzja o wspólnym dziecku, niedoczytany tomik poezji, niedokończony życie z przeszłości, czy można jeszcze do tego wrócić? Drobne, codzienne czynności, które zwykle są dla nas nudną udręką albo na które w biegu nie zwracamy uwagi, stają się ocaleniem. To dzięki nim główna bohaterka krok po kroku, dzień po dniu wraca po traumie do życia. Miłość i troska bliskich osób dodaje jej odwagi. Codzienna uwaga męża, który stara się ze wszystkich sił pomóc Catherine powrócić do normalności. Przez wiele miesięcy główna bohaterka żyje w niewoli bolesnych wspomnień, wyrwana ją brutalnie z własnego życia, do którego trudno wrócić. Jej zagubienie i ogromne cierpienie bliscy przeżywa-

ją niemal podwójnie, nosząc w sobie ból ukochanej osoby, muszą znaleźć w sobie siłę do zmagania się ze swoimi emocjami, sprawami, codziennością. Przygotowując się do napisania powieści autorka przeczytała wiele materiałów dotyczących różnego rodzaju przemocy, w szczególności relacje ofiar porwań. To, co uderzyło ją najbardziej, to ich głosy, szokująco ciche i spokojne.

Thriller Rebeci Rosenblum, mimo że zawiera w sobie ogromny ładunek emocjonalny, jest właśnie cichy i spokojny, bardzo refleksyjny, pełen szacunku dla uczuć bohaterów. To niezwykła, choć niełatwa książka. Autorka wydała dwa zbiory opowiadań wysoko oceniane i nominowane do wielu literackich nagród. *Tyle miłości* to jej debiut powieściowy.

Maria Twardowska-Hadyniak

Rosenblum R., *Tyle miłości*, Warszawa: Prószyński Media, 2018.

Polecamy dzieciom

Powrót Mademoiselle Oiseau

Magia pojawia się już na samym początku. Już pierwsze zdania autorki wprowadzają czytelników w klimat wspaniałej paryskiej jesieni. Przy Alei Minionych Czasów, przed budynkiem numer 109, młody mężczyzna gra na flecie, a jego muzyka unosi się aż do nieba, po drodze zahaczając o balkon Mademoiselle Oiseau. Jest listopad. Minęło dokładnie pięćdziesiąt dziewięć dni od upalnej sierpniowej nocy, kiedy Mademoiselle Oiseau wyruszyła na dywan, unoszoną przez ptaki, w podróż do Wenecji, do ukochanej siostry Luisy.

Isabella została w Paryżu silniejsza o wszystko to, co odkryła przed nią Mademoiselle Oiseau: samoświadomość, odwagę, siłę woli, magię... Dziewczynka wyrusza w podróż do przeszłości tajemniczej i ekscentrycznej Mademoiselle, dzięki temu lepiej ją pozna i zrozumie. Pojawiają się nowe miejsca, nowe postacie i stare listy...

Tymczasem w Wenecji, równoległe do zdarzeń w Paryżu, Mademoiselle Oiseau i jej siostra Luisa otwierają się na to, co dotąd było dla nich mglistym wspomnieniem. One również wyruszają w podróż do przeszłości, wyjaśniając sobie i próbując zrozumieć pewne zdarzenia. Luisa nie może pogodzić się z bolesnymi doświadczeniami z przeszłości, Mademoiselle Oiseau radzi sobie z tym lepiej. Nie rozpamiętuje złych rzeczy, jak mawia – to nie służy ani zdrowiu, ani reputacji. Ekscentryczna dama z Paryża, rozczarowanie i nostalgiją przemieniła w magię. Mademoiselle Oiseau uświadamia siostrze, że czasem ktoś musi nas opuścić, czasem trzeba komuś pozwolić

odejść i pogodzić się z tym, aby samemu móc dojrzeć i odkryć siebie.

Mademoiselle Oiseau i listy z przeszłości to kontynuacja książki Andrei de la Barre de Nanteuil i Lovisy Burfitt *Historia Mademoiselle Oiseau* (recenzja ukazała się w 2017 r. w grudniowym numerze niniejszego czasopisma). W drugiej części wszystko jest jeszcze dziwniejsze, jeszcze bardziej tajemnicze i niesamowite. *Mademoiselle Oiseau i listy z przeszłości* to książka o tym, że zmiany są nieuniknione i potrzebne, że dzięki nim dojrzewamy, poznajemy siebie i swoje możliwości. To cudowna podróż w głąb przeszłości, która nas determinuje i z której możemy czerpać wszystko, co najlepsze dzięki marzeniom i miłości, magii i sile woli.

Maria Twardowska-Hadyniak

de la Barre de Nanteuil A., Burfitt L., *Mademoiselle Oiseau i listy z przeszłości*, Kraków: Wydawnictwo Literackie, 2017.

KONKURS CZYTELNIK ROKU 2018/2019

„Oddajcie moją głowę!
Głowę oddajcie! Weźcie
mieszkanie, weźcie obrazy,
oddajcie głowę!”.

Michail Bułhakow
Mistrz i Małgorzata

NIE CZYTAŁEŚ?

WYPOŻYCZ W BIBLIOTECE KRAKÓW,
ZOSTAŃ CZYTELNIKIEM ROKU!

„Zwierzyniec – głośne czytanie dla maluchów” – godz. 17.00
Filia nr 48

os. Boh. Września 26, tel. 12 645-95-27

Dzieci wysłuchają wierszyków i krótkich opowiadań o zwierzętach. W ramach pracy plastycznej wykonają sylwetki ulubionych zwierząt.

8 listopada

„Jak to się stało, że żyję w wolnej Polsce?” – godz. 10.00

Filia nr 20

ul. Opolska 37, tel. 797-301-027

Zajęcia dla najmłodszych czytelników mówiące o drodze Polaków do wolności. W trakcie zajęć przewidziano głośne czytanie książki Wojciecha Witłaka *Komendant wolnej Polski*.

„Tereny obecnej Nowej Huty pod koniec I wojny światowej – prelekcja Macieja Mieziaka” – godz. 17.00

Filia nr 56 / Oddział dla Dorosłych

os. Zgody 7, tel. 12 644-40-72

Prelekcja Macieja Mieziaka o tematyce związanej z historią zakończenia I wojny światowej. Omówiona zostanie działalność niepodległościowa mieszkańców Krakowa, a w szczególności terenów, na których powstała Nowa Huta.

„Sardynia – wyspa pełna tajemnic. Maria Baścik – slajdowisko” – godz. 18.30

Filia nr 21 / Wypożyczalnia dla Dorosłych

ul. Królewska 59, tel. 797-301-021

Podróżniczka, która przedstawi podróż do Sardynii, jest absolwentką Uniwersytetu Jagiellońskiego w zakresie geografii ze specjalizacją hydrografia oraz zoologia.

9 listopada

„Zwierzęta w literaturze dziecięcej” – godz. 10.00

Filia nr 4

ul. Bobrowskiego 11, tel. 12 412-76-91

Podczas zajęć uczestnicy wysłuchają wierszy i opowiadań o zwierzęcych bohaterach. W trakcie spotkania przewidziano zagadki obrazkowe.

„Portrety – wernisaż wystawy obrazów Małgorzaty Krawczyk-Uniowski” – godz. 17.00

Filia nr 27

ul. Królowej Jadwigi 37b, tel. 797-301-016

Wernisaż wystawy obrazów Małgorzaty Krawczyk-Uniowski, studentki Wydziału Malarstwa na Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie. Artystka ma na koncie ok. 20 wystaw indywidualnych, wiele wystaw zbiorowych, udziały w konkursach oraz plenerach malarskich i fotograficznych. Jest stypendystką Klubu Krakowskiego. Zajmuje się malarstwem, rysunkiem i fotografią. Najczęściej stosuje: farby olejne, akrylowe, suchy pastel, węgiel i ołówki.

„Mini książeczki – zajęcia plastyczne dla dzieci” – godz. 17.00

Filia nr 48

os. Boh. Września 26, tel. 12 645-95-27

Warsztaty dla dzieci podczas których wykonają miniaturowe papierowe książeczki.

13 listopada

„VII Turniej Szachowy Biblioteki Kraków – zapisy”

– w godzinach otwarcia biblioteki od 12 do 16 listopada 2018 roku

Filia nr 45 / Czytelnia i Wypożyczalnia Popularnonaukowa

ul. Teligi 24, tel. 797-024-019

Zapisy do udziału w otwartym turnieju szachowym (7 rund systemem szwajcarskim) w Filii nr 45 Czytelnia i Wypożyczalnia Popularnonaukowa, tel. 797-024-019, filia_45_pop_nauk@biblioteka.krakow.pl. Turniej odbędzie się 17 listopada w godzinach 14.00–19.00.

„Anioły w bibliotece – decoupage'u” – godz. 11.00

Filia nr 43

ul. gen. Jasińskiego 32, tel. 797-024-002

Na zajęciach uczestnicy będą ćwiczyć sztukę zdobienia metodą *decoupage* z wykorzystaniem preparatów do spękań dwuskładnikowych. Przedmiotem pracy będą drewniane anioły.

„Niezwyczajne życie Matyldy Krzesińskiej – wokół książki *Prawdziwe wspomnienia Mali K. Adrienne Sharp*” – godz. 16.00

Filia nr 2

ul. Krakowska 29, tel. 12 422-92-43

W pierwszej części spotkania prowadząca przybliży biografię Adrienne Sharp oraz opowie o wydarzeniach, które skłoniły ją do spisania losów bohaterki. Wspomnienia niemal stuletniej byłej primabaleriny ujęte w postaci wyśmienitej powieści, stanowią bogate studium ludzkiej natury, ale także dają możliwość wglądu do epoki z czasów carskiej Rosji. Na spotkaniu uczestnicy omówią nie tylko liczne perypetie z życia kochanki rosyjskich magnatów, ale również przyrzę się ówczesnej sytuacji społeczno-politycznej. Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki.

„Malarstwo z humoreską w tle – spotkanie dla Seniorów” – godz. 16.30

Filia nr 54

os. Młodości 8, tel. 12 644-13-22

Gościem spotkania będzie Januariusz Witkowski – nowohucianin malujący portrety, martwą naturę i kwiaty w technikach: olejnej oraz pastelowej. Drugą pasją Januariusza Witkowskiego jest twórczość satyryczna. Napisał szereg opowiadań i humoresek opartych na faktach. Zdobył m.in. I nagrodę w konkursie z okazji urodzin Jana Izydora Sztudyngera. W 2014 roku wydał tomik fraszek nakładem Wydawnictwa Miniatura. Na spotkaniu opowie o swoim warsztacie malarskim oraz przeczyta kilka autorskich fraszek i humoresek.

„Ikonografia Maryjna” – godz. 18.00

Filia nr 21 / Czytelnia Naukowa

ul. Królewska 59, tel. 797-301-022

Slajdowisko poświęcone ikonografii Maryjnej, prowadzone przez dr Krystynę Słoczyńską.

14 listopada

„Florka. Listy do babci Roksanę Jędrzejewskiej-Wróbel” – godz. 13.00

Filia nr 48

os. Boh. Września 26, tel. 12 645-95-27

Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki dla Dzieci. Uczestnicy porozmawiają o kolejnych przygodach sympatycznej ryjówki. Florka przez swoje listy do babci, zachęca dzieci do pisania i wysyłania wiadomości bliskim.

„Moja niepodległa ojczyzna – Klub Słuchającego Malucha” – godz. 17.00

Filia nr 56 / Oddział dla Dzieci i Młodzieży

os. Zgody 7, tel. 12 642-16-43

Zajęcia dla rodziców i dzieci, podczas których uczestnicy wysłuchają fragmentów *Alfabetu niepodległości*, a następnie wykonują czapki *maciejówki*.

15 listopada

„Wreszcie wolni!” – godz. 10.00

Filia nr 20

ul. Opolska 37, tel. 797-301-027

Z okazji 100. rocznicy odzyskania przez Polskę Niepodległości, kolejne spotkanie dla najmłodszych – głośna lektura fragmentów książki Zofii Staneckiej *Nasza paczka i niepodległość*, wykonanie ilustracji do przeczytanego tekstu oraz przybliżenie uczestnikom wiadomości na temat symboli narodowych.

„Warsztaty tworzenia ekslibrisów” – godz. 10.00

Filia nr 35

ul. Chałubińskiego 47, tel. 797-024-005

Zajęcia dla dzieci, podczas których uczestnicy wykonują ekslibrisy.

„Zadry Dominika Rutkowskiego” – godz. 17.00

Filia nr 48

os. Boh. Września 26, tel. 12 645-95-27

Polska saga rodzinna z czasów PRL-u – losy trzech rodzin przybywających na Pomorze Zachodnie z różnych stron Polski, a także tajemnica z przeszłości, wiernie oddane realia epoki oraz wątek obyczajowo-kryminalny – to wszystko uczestnicy znajdą na kartach powieści Dominika Rutkowskiego. Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki.

16 listopada

„Klejnocik, czyli o życiu i twórczości Henriego Toulouse-Lautreca” – godz. 10.30

Filia nr 45 / Czytelnia i Wypożyczalnia Popularnonaukowa

ul. Teligi 24, tel. 797-024-019

Wykład Krystyny Mańnik poświęcony sylwetce Henriego Toulouse-Lautreca. Spotkanie kierowane do seniorów.

„Gramy w planszowe!” – godz. 17.00

Filia nr 48

Polecamy dzieciom

Moc i odwaga Lalkarza

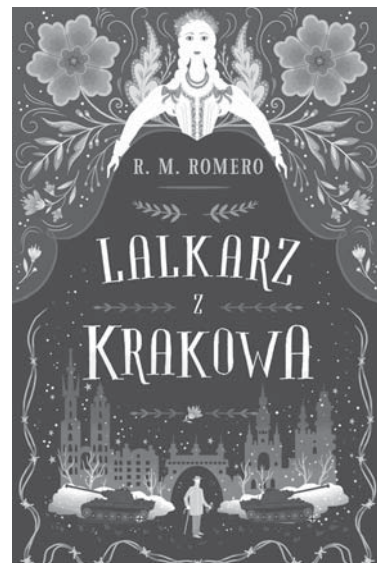
Biblioteka Kraków, podobnie jak Radio Kraków, Muzeum Historyczne Miasta Krakowa, Kids Kraków oraz portale lubimyczytac.pl, kulturalna.pl, krakowczyta.pl, granice.pl, wielkibuk.com, objęła patronatem medialnym książkę R. M. Romero *Lalkarz z Krakowa*, adresowaną do dzieci w wieku 9–12 lat. Dlaczego warto zwrócić na nią uwagę? Jest kilka powodów, m.in. tematyka związana jest z naszym miastem, dotyczy czasów okupacji, opowiada o trudach, ale i radościach, pojawiają się elementy magii, nietypowe grafiki i ornamenty, motywy zaczerpnięte z różnych kultur, a przede wszystkim przyjaźń i nadzieja na lepsze jutro.

Lalkarz z Krakowa to pierwsza książka dla dzieci autorstwa pisarki z Colorado. Opowiada o wojnie i cierpieniu, przenosi czytelnika do Krakowa 1939 roku, w czasy okupacji. Nie jest to łatwa książka, ponieważ jej akcja prowadzona jest dwutorowo. Z jednej strony jest to opowieść o sytuacji Krakowa i jego mieszkańców w czasie II wojny światowej, a szczególnie Żydów, z drugiej magiczna opowieść o Krainie Lalek. Czytelnik musi się mocno skupić, by nie stracić właściwego wątku fabuły. Bohaterem jest tytułowy Lalkarz, czyli Cyryl Brzezik, oraz jego przyjaciółka – lalka Karolina, która mówi i porusza się. Istotnym momentem jest ich spotkanie z Żydem Józefem Trzmielem i jego córką Rene. Czytelnik obserwuje rozwijającą się przyjaźń aż do momentu utworzenia getta i zamknięcia przyjaciół w tym odizolowanym miejscu. Dla Lalkarza ważna jest przyjaźń i dobroć drugiego człowieka, dlatego ryzykując własne życie ratuje kilkanaście dzieci z getta, w tym Renę.

Czy poniesie za to konsekwencje? Zachęcam do lektury.

Jest to ponadczasowa i nadal aktualna opowieść, która pokazuje, że z każdej, nawet najtrudniejszej sytuacji można znaleźć wyjście. Książka może stać się przyczynkiem do rozmowy z dzieckiem o wojnie i okupacji, relacjach międzyludzkich, a także antysemityzmie i ksenofobii. Szata graficzna z elementami ludowymi zwraca uwagę na bibliotecznych półkach, a ilustracje wykonał Tomislav Tomić. Pomysł na napisanie książki zrodził się w 2005 r., po wizycie Romero w obozie Auschwitz-Birkenau, a potem w czasie wolontariatu i pracy przy odrestaurowaniu cmentarza żydowskiego w Oświęcimiu.

Paulina Knapik

Romero R.M., *Lalkarz z Krakowa*, Kraków: Galeria Książki, 2018.

Pałka, zapałka, dwa kije, kto się nie schowa, nie żyje...

Jedną z najnowszych książek dla młodzieży autorstwa Katarzyny Ryrych jest *Bombka babci Zilbersztajn* – niezwykle przejmująca historia pewnej kamienicy, jej obecnych i dawnych mieszkańców.

Główna bohaterka Nina wprowadza się wraz z rodzicami i starszym bratem Alkiem do mieszkania po babci, w starej kamienicy, w nieciekawej dzielnicy miasta. Tam, seria zdarzeń doprowadza główną bohaterkę do szafy, w której w niezwykłych okolicznościach poznaje historię pewnej żydowskiej dziewczynki. Dla Ninki otwiera się przejście do okupacyjnej przeszłości kamienicy, która jawi się bohaterce jako gra. Niezwykła fa-

buła książki łączy się z ogromną ilością emocji – znajdziemy w niej zarówno strach, smutek, współczucie, empatię, zazdrość, jak i dobro – cały wachlarz różnorodnych przeżyć. Publikacja wzrusza, nie tylko dotykając kwestii wojennych, ale również rodzinnych – kłótnia z bratem oraz nieobecność mamy związana z narodzinami młodszej siostry, potęgują przeżycia bohaterki, co sprawia, że książkę powinni przeczytać również rodzice.

Bombka babci Zilbersztajn nie tylko ukazuje jak ważna jest historia II wojny światowej, daje także do zrozumienia, jak istotne są: dobro wobec dru-

dokończenie na s. 7 →

Polecamy dzieciom

U Borejków bez zmian

Małgorzata Musierowicz to pisarka, z której powieściami dorastałam, rodziłam i wychowywałam dzieci. Kiedy byłam w ciąży z pierwszym dzieckiem, przeczytałam jeszcze raz całą sagę, która wtedy kończyła się *Tygrysiem i Różą*. Od tego czasu Musierowicz napisała jeszcze 9 kolejnych części.

Niestety nie udało mi się przekonać moich latorośli, że książki tej pisarki są super. Według nich wszystkie tracą myszką, ziele z nich nuda, a najgorsza ze wszystkich jest *Kłamaczka*, bo to jedyna przeczytana przez nich część – z przymusu, jako lektura. Zawzięcie broniłam każdej z poprzednich części *Jeźycjady* i dopiero ostatnia wytrąciła mi oręż z ręki. Zostałam pokonana przez samą Musierowicz, poległam. Nie tylko kompletnie mnie nie „wciągnęła”, po prostu mnie rozczarowała. O ile przy poprzednich czas czytania liczyłam w godzinach, o tyle *Ciotkę Zgryzotkę* czytałam tygodniami, ostatecznie tracąc ich rachubę.

Wiem, że od dawna krytykuje się pisarkę za narzucanie czytelnikom własnej wizji rzeczywistości, przesadny tradycjonalizm, konserwatywność i wiele innych. Jeżeli chodzi o mnie – nigdy mi nie przeszkadzało to, co pisarka być może chciała mi narzucić, po prostu otwierałam jej książki i miękko łądowałam w poznańskich Jeźcach.

Też chciałam mieć żywych i zdrowych rodziców, starzejących się godnie i z wdziękiem. Ba! Sama marzyłam o takiej starości przy boku ukochanej osoby. Życzyłam moim dzieciom, aby ich życiowe ścieżki, jakkolwiek kręte by nie były, prowadziły do szczęśliwe-

go „borejkowski” zakończenia. Lubiałam ciepło, jakie płynęło z *Jeźycjady*, takie ciepło kubka z pachnącą herbatą, kraciastego koca i lampy z dużym abażurem.

Niestety, jakoś w *Ciotce Zgryzotce* czar prysł, dialogi zaczęły mi się wydawać sztuczne, fabuła przesadnie rozciągnięta, bohaterowie jakby wyblakli, bez emocji. Proszę mi wierzyć, dla mnie to prawdziwy cios. Jedyne, na co mam ochotę, to oddać książkę do biblioteki i jakby nigdy nic poczekać na następną powieść pisarki. Mogę nawet wmówić sobie, że tej ostatniej wcale nie czytałam.

Maria Mazur-Prokopiuk

Musierowicz M., *Ciotka Zgryzotka*, Łódź: Akapit Press, 2018.

giego człowieka, dobre relacje rodzinne, wolność oraz pokój. Publikację polecam zarówno młodzieży, jak i rodzicom.

Jolanta Oleksa

Ryrych K., *Bombka babci Zilbersztajn*, Warszawa: Agencja Edytorska EZOP, 2018.

os. Boh. Września 26, tel. 12 645-95-27

W czasie spotkania uczestnicy zagrają w popularne planszówki dla najmłodszych.

„Planszowisko” – godz. 17.00

Filia nr 56 / Oddział dla Dzieci i Młodzieży

os. Zgody 7, tel. 12 642-16-43

Rozgrywki dla dzieci w wieku 8–11 lat w planszówki, uczące współpracy oraz kreatywnego i logicznego myślenia.

17 listopada

„Akcja dla zwierzaków”

Filia 21 – ul. Królewska 59 | godz. 9.00–18.00

Filia 49 – os. Tysiąclecia 42 | godz. 9.00–14.00

Filia 50 – os. Kościuszkowskie 5 | godz. 9.00–14.00

Filia 56 – os. Zgody 7 | godz. 9.00–14.00

Podczas akcji „Coś dla zwierzaków” np. karma sucha i mokra dla psów i kotów, ryż, makaron, leki, legowiska, koce, smycze, obroże, miski, zabawki zostaną wymienione na książki. Akcja zorganizowana przez Stowarzyszenie Dog Rescue.

„VII Turniej Szachowy Biblioteki Kraków” – godz. 14.00–19.00

Filia nr 45 / Czytelnia i Wypożyczalnia Popularnonaukowa

ul. Teligi 24, tel. 797-024-019

Biblioteka Kraków zaprasza do udziału w otwartym turnieju szachowym (7 rund systemem szwajcarskim). Sędzią głównym zawodów będzie arbiter klasy FIDE Stanisław Cichorz. Dla zwycięzców przewidziano nagrody.

20 listopada

„Moja mała i duża ojczyzna” – godz. 10.30

Filia nr 49

os. Tysiąclecia 42, tel. 12 648-50-69

Zajęcia dla dzieci na temat historii sztuki w otaczającej przestrzeni i dziedzictwie kulturowym oraz wartościach patriotycznych. Zajęcia z okazji 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości.

„Klejnocik, czyli o życiu i twórczości Henriego Toulouse-Lautreca” – godz. 11.00

Filia nr 43

ul. Gen Jasińskiego 32, tel. 797-024-002

Wykład Krystyny Maśnik poświęcony sylwetce Henriego Toulouse-Lautreca. Spotkanie kierowane do seniorów.

„Wiersze przy Alejach Trzech Wieszców. S jak Słowacki – natchnienia metafizyczne” – godz. 19.00

Filia nr 22

ul. Sienkiewicza 2, tel. 797-301-004

Prezentacja wierszy inspirowanych utworem *Podróż z Ziemi Świętej do Neapolu* Juliusza Słowackiego. Współczesna poezja nawiązywać będzie do inspiracji związanych z przemianą duchową i metafizyką. Zapoczątkowany z okazji Międzynarodowego Dnia Poezji w marcu 2018 roku, cykl *Wiersze przy Alejach* jest swoistą pochwałą twórczości poetyckiej. Duchowymi patronami spotkań będą trzej polscy twórcy, których imionami nazwane zostały krakowskie aleje: Adam Mickiewicz, Juliusz Słowacki oraz Zygmunt Krasiński. Współcześni, krakowscy poeci zaprezentują utwory własne, które nawiązywać będą do tradycji literatury pięknej oraz kontynuacji tradycji poetyckich w XXI w. Spotkanie poprowadzi Marta Półtorak – dziennikarka, poetka, historyk, animatorka kultury. Współpracowała m.in. ze Stowarzyszeniem Pisarzy Polskich, Centrum Kultury Podgórze, Instytutem Myśli Józefa Tischnera, Krakowskim Forum Kultury, Austriackim Forum Kultury, Stowarzyszeniem Dziennikarzy Polskich oraz Instytutem Pamięci Narodowej. Absolwentka Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie na kierunkach: historia i dziennikarstwo. Autorka licznych artykułów o wystawach sztuki współczesnej na portalu Wiadomosci24.pl oraz Art o Sztuce. Wydała trzy tomiki poezji.

21 listopada

„Środek motka – breloki” – godz. 17.00

Filia nr 56 / Oddział dla Dorosłych

os. Zgody 7, tel. 12 644-40-72

Zajęcia dla seniorów – miłośników rękodziela, podczas których wykonają breloki z filcu.

„Feniks” – godz. 18.00–19.00

Filia nr 26

ul. Komorowskiego 11, tel. 797-301-003

Warsztaty pod kierunkiem Moniki Dębowskiej – artystki, ekolog, autorki bloga *Kolory życia*, podczas których uczestnicy, przy użyciu filcu, wykonają metodą ori-

gami *Feniksa*. Uczestników prosimy o przyniesienie: 2 arkuszy filcu formatu A4 – różne kolory (bardzo cienkie, ale sztywne), nożyczek, linijki i ołówka.

22 listopada

„Uśmiech na twarzach innych zagości, gdy nauczymy się uprzejmości” – godz. 9.00

Filia nr 9

ul. Dobrego Pasterza 6, tel. 12 411-04-00

Podczas zajęć dzieciom przybliżone zostanie jedno z zachowań, którym należy kierować się w życiu – uprzejmość. Za narzędzie posłuży wiersz Wiery Badalskiej *Przepraszam smaku*, na podstawie którego przygotowany został teatrzyk kukielkowy. Spotkanie przeznaczone dla dzieci w wieku przedszkolnym. Konieczne wcześniejsze zapisy w filii.

„Światowy Dzień Pluszowego Misia” – godz. 10.00

Filia nr 14

ul. Ugorek 14, tel. 12 417-17-15

Zajęcia dla dzieci w wieku przedszkolnym, podczas których przedstawione zostaną najśtywniejsze bajkowe misie. W trakcie zajęć przewidziano wykonanie wieszki w kształcie misia.

„Dzień Pluszowego Misia” – godz. 10.00

Filia nr 20

ul. Opolska 37, tel. 797-301-027

Spotkanie z okazji Dnia Pluszowego Misia, podczas którego uczestnicy wysłuchają fragmentów książki Przemysława Wechterowicza *Proszę mnie przytulić* oraz wykonają portret swojego ulubionego misia.

„Muzykanci z Bremy – przedstawienie teatralne dla przedszkolaków” – godz. 10.30

Filia nr 8

ul. Brodowicza 1, tel. 12 412-49-55

Spektakl Studia Krak-Art oparty na motywach baśni Braci Grimm. Piękne stroje, scenografia i muzyka sprawią, że spektakl pozostanie na długo w pamięci uczestników.

„Historie o pamięci i odnajdywaniu prawdy” – godz. 15.00

Filia nr 20

ul. Opolska 37, tel. 797-301-026

Dyskusja czytelnicza o książce Pawła Huellego *Opowieści chłodnego morza*.

„Miłość, mity i zesłanie. Poezja Owidiusza po 2000 lat – wykład prof. Stanisława Stabryły” – godz. 18.00

Filia nr 21 / Wypożyczalnia dla Dorosłych

ul. Królewska 59, tel. 797-301-021

Wykład prof. Stanisława Stabryły – polskiego filologa klasycznego, profesora zwyczajnego Uniwersytetu Jagiellońskiego, autora publikacji naukowych i popularnonaukowych na temat literatury łacińskiej okresu augustowskiego oraz kultury antycznej. Prof. Stanisław Stabryła to wieloletni dyrektor Instytutu Filologii Klasycznej Uniwersytetu Jagiellońskiego.

23 listopada

„Misiowe przygody – czytanie dzieciom w wieku przedszkolnym” – godz. 9.30

Filia nr 54

os. Młodości 8, tel. 12 644-13-22

Światowy Dzień Pluszowego Misia będzie okazją do wspólnego wysłuchania opowiadań o przygodach Misia Uszatka.

„Madonny polskie” – godz. 19.00

Filia nr 35

ul. Chałubińskiego 47, tel. 797-024-005

Wernisaż wystawy prac Jacka Ozoga – malarza, rzeźbiarza i grafika. Na wystawie zaprezentowane zostaną prace poświęcone tematyce religijnej, szczególnie interpretacje związane z kultem Maryjnym.

24 listopada

„Matka” – 10.00

Filia nr 45 / Czytelnia i Wypożyczalnia Popularnonaukowa

ul. Teligi 24, tel. 797-024-019

Pokaz zarejestrowanego na DVD przedstawienia Narodowego Starego Teatru im. Heleny Modrzejewskiej, przygotowanego na podstawie dramatu Stanisława Ignacego Witkiewicza w reżyserii Jerzego Jarockiego. Spotkanie kierowane do seniorów.

Krakowskimi śladami Józefa Piłsudskiego

Dnia 13 października 2018 roku odbył się II etap gry miejskiej *Od niepodległości do współczesności*, organizowanej przez Bibliotekę Kraków, Centrum Kultury Podgórze oraz Muzeum Sztuki Współczesnej MOCAK w Krakowie. Tematem przewodnim były *krakowskie ślady Marszałka Józefa Piłsudskiego*. Wydarzenie, zorganizowane w ramach obchodów 100. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości, było znakomitą okazją do poznania miasta przez pryzmat wydarzeń i miejsc związanych z historią i kulturą ojczyzny.

Wśród zadań znalazły się: ułożenie puzzli, przepisanie listu Marszałka do Romana Dmowskiego, nazwanie poszczególnych elementów stroju ułana Brygady Legionów Polskich oraz znajomość piosenki legionowej *My pierwsza brygada*. Mimo skali trudności, gracie z każdym zadaniem poradził sobie świetnie.

W ostatnim punkcie kontrolnym uczestników kończącej grę witał członek Grupy Rekonstrukcji Historycznej II Brygady Legionów Polskich. Dodatkową atrakcją była możliwość obejrzenia kartek pocztowych wydanych nakładem Naczelnego Komitetu Narodowego na cele Legionów z kolekcji Ewy Sagan-Kalinowskiej.

Wszystkim uczestnikom oraz zwycięskiej grupie *Buidheann* serdecznie gratulujemy i zapraszamy do udziału w kolejnych wydarzeniach organizowanych przez Bibliotekę Kraków.

Jolanta Oleksa

Uczestnicy zmagali się z testem wiedzy oraz trudnymi pytaniami krzyżówki m.in. o drugie imię Marszałka i jego ulubione kwiaty. W przestrzeni miejskiej gracie musieli wykonać zadania przy popiersiu Piłsudskiego w Parku im. Henryka Jordana, Domu im. J. Piłsudskiego oraz pomniku na rogu ulic Garncarskiej i Piłsudskie-

Magiczna podróż w świat sztuki witrażu

Wsecesyjnej kamienicy przy al. Krasińskiego 23 w Krakowie mieści się Pracownia i Muzeum Witrażu. O tym, że to miejsce koniecznie trzeba odwiedzić, przekonałam się sama, uczestnicząc w niezwykłych warsztatach, podczas których od podszewki poznawałam kulisy powstawania najpiękniejszych polskich witraży. Krakowskie muzeum to jednocześnie nadal funkcjonująca, autentyczna pracownia witrażu, kontynuująca tradycje Krakowskiego Zakładu Witrażów S.G. Żeleński i wciąż mieszcząca się w tym samym budynku, zbudowanym w 1902 r. specjalnie na potrzeby Zakładu. Miałam okazję obserwować pracę witrażystów, którzy zajmują się renowacją starych witraży, ale również realizujących nowe projekty. Niezwykłe wrażenie robią udostępniane zwiedzającym projekty historyczne i współczesne, bowiem Pracownia Witrażu jest realizatorem ponad 200 obiektów, w tym witraży na Wawelu i w Bazylice Franciszkańskiej.

Wskazywane w latach 2016 i 2017 r., którego celem było przywrócenie jednego z najpiękniejszych, ale nieco zapomnianego projektu Stanisława Wyspiańskiego *Apollo*.

Obecnie witrażyści z Pracowni i Muzeum Witrażu w Krakowie realizują projekt *Polonia*, czyli niezrealizowany witraż do katedry we Lwowie według projektu Stanisława Wyspiańskiego, który do dziś zachował się w Muzeum Narodowym w Krakowie.

Zaciekawiona historią polskiego witrażu oraz pracą ludzi, którzy go do dziś tworzą spróbowałam nowego artystycznego wyzwania, jakim było własnoręczne wykonanie witraża w technice taśmy miedzianej, znanej jako technika Tiffani. Prace osób uczestniczących w warsztatach niczym nie przypominają tych, które tworzą krakowscy witrażyści, ale sam udział w spotkaniu dał wiele satysfakcji i nieukrywanego zadowolenia.

Warto więc odwiedzać to niezwykle, klimatyczne i ciekawe miejsce.

Pracownia może się też pochwalić niezwykle ciekawym projektem Piotra Ostrow-

Małgorzata
Czerwiec-Dzierżymirska

Galeria pięknej książki

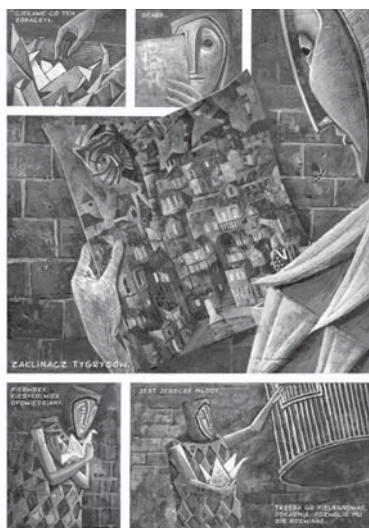
Papiernik, czyli skąd się biorą opowieści – książka autorska Rocha Urbaniaka

W tym roku nakładem Wydawnictwa Tadam ukazała się niezwykła 64-stronicowa książka pt. *Papiernik, czyli skąd się biorą opowieści*. Wstęp stanowi ośmiostronicowy komiks *Papiernik*, pierwotnie przygotowany w 2014 roku na konkurs krótkiej formy komiksowej organizowany w czasie 25. edycji Festiwalu Komiksu i Gier w Łodzi. Otrzymał Grand Prix. Później był prezentowany na wystawie grupowej Międzynarodowego Festiwalu Komiksu w Lizbonie. Tytułowa postać opiekuje się papierem i jego historiami. Tworzy

papierowe ptaki, które wypuszcza raniem, by powróciły z opowieściami. To alegoria pracy artysty, papierowe ptaki to uwolniona wyobraźnia, pomysły i szkic, z których wyłaniają się obrazy.

Główna część książki to 14 opowieści z morałem, które są dopełnieniem 15 reprodukcji obrazów artysty. Często tytuły obrazów są zarazem tytułem opowieści. O malarstwie i walorach plastycznych artysty pisałam w drugim numerze niniejszego czasopisma, w listopadzie 2017. Opowieści tekstowe napisane są esencjonalnie, warto, prostym współczesnym języ-

kiem, często przewrotnie i z poczuciem humoru, nie brakuje elementów grozy, ale wszystko dobrze się kończy. Narratorem opowieści jest Papiernik, rozgrywają się one w wielu egzotycznych albo fantastycznych miejscach, nawiązują do mitów, baśni, legend i historii. Przekazują szlachetne wartości i zasady sprawiedliwości, za popełnioną winę jest kara. Przeznaczone są zarówno dla dzieci, jak i dorosłych. Okładka wita nas metaforycznym obrazem *Twierdza jaskółek*, duży format książki charakterystyczny dla albumu

jest jej dodatkowym atutem. Książka może stanowić ozdobę biblioteki, po którą sięga się, by zakosztować estetycznej przyjemności. Ma jeszcze dodatkowe przesłanie – pochwałę czytelnictwa, jako drogę do mądrości. W książce przywoływane są tajemne i magiczne księgi, m.in. księga rekordów, książka kucharska oraz biblioteki z Aleksandrii, Londynu, Oksfordu, Harvardu i Miscatonic, a my zapraszamy do filii Biblioteki Kraków po tę piękną, autorską w dwójnasób książkę. Dociekliwych odsyłam do autorskiej strony autora rochurbaniak.com, na której są publikowane kolejne komiksy, inne obrazy oraz informacje o artyście.

Barbara Zajczkowska

26 listopada

„W deszczową aurę – zajęcia animacyjno-czytelnicze dla maluchów” – godz. 10.00

Filia nr 48

os. Boh. Września 26, tel. 12 645-95-27

W czasie listopadowego spotkania dla najmłodszych uczestnicy porozmawiają o symbolach jesieni, a także wysłuchają krótkich wierszyków i bajek oraz wykonają pracę plastyczną.

27 listopada

„Anioły w bibliotece – decoupage'u” – godz. 11.00

Filia nr 43

ul. gen. Jasińskiego 32, tel. 797-024-002

Na zajęciach uczestnicy ćwiczyć będą sztukę zdobienia metodą *decoupage*, z wykorzystaniem preparatów do spękań dwuskładnikowych. Przedmiotem pracy będą drewniane anioły.

28 listopada

„Pejzaż o Niepodległej – wernisaż” – godz. 16.00

Filia nr 7

al. Pokoju 33, tel. 12 414-26-01

Wernisaż wystawy obrazów artystów z Polskiego Związku Głuchych. Malarze zaprezentują pejzaże związane z polską przyrodą. Wystawa zorganizowana w ramach obchodów stulecia odzyskania niepodległości przez Polskę.

29 listopada

„Wrózenie z fusów i lanie wosku” – godz. 10.00

Filia nr 20

ul. Opolska 37, tel. 797-301-027

Pogadanka na temat andrzejkowych zwyczajów oraz głośna lektura fragmentów książki Agnieszki Stelmazyk *Upiorne andrzejki*.

„Andrzejki w bibliotece” – godz. 17.00

Filia nr 56 / Oddział dla Dzieci i Młodzieży

os. Zgody 7, tel. 12 642-16-43

Zabawa andrzejkowa dla dzieci w wieku 6–10 lat. Podczas spotkania uczestnikom przedstawione zostaną wróżby andrzejkowe, przewidziano także zabawy taneczne. Ilość miejsc ograniczona. Zapisy w filii do 7 listopada 2018 roku.

Spotkania w Klubie Dziennikarzy „Pod Gruszką”
ul. Szczepańska 1

6 listopada

„Spotkanie z Michałem Piekarskim, autorem książki *Muzyka we Lwowie w ramach cyklicznych spotkań Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich*” – godz. 17.30

7 listopada

„Zaduszki Dziennikarskie Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich” – godz. 18.00

Sylwetki zmarłych dziennikarzy we wspomnieniach kolegów i znajomych.

12 listopada

„Wyimki z Niepodległości – Włodzimierz Tetmajer – gorące i szlachetne serce” – godz. 18.00

Wykład prof. dr. hab. Franciszka Ziejki.

Włodzimierz Tetmajer jako artysta malarz cieszył się uznaniem już za życia. Przez krytyków sztuki uznany został za twórcę tzw. szkoły ludowej w polskim malarstwie. Uprawiał także malarstwo sakralne oraz o tematyce świeckiej. Z powodzeniem trudnił się ozdabianiem kościołów. Wykonał polichromię w zabytkowej farze w Bieczu czy też polichromię kościoła OO. Bernardynów w Kalwarii Zebrzydowskiej. W kaplicy królowej Zofii w Katedrze na Wawelu stworzył przy pomocy pędzla panteon narodowy wielkich królów, bohaterów narodowych i artystów. Jego dorobek jako pisarza jest stosunkowo skromny. Opublikował zaledwie kilka tomików poetyckich i prozę; w prasie z przełomu wieków znajduje się jednak wiele jego wierszy czy fragmentów prozy, które wciąż czekają na zebranie i publikację w wydawnictwie zwartej. Włodzimierz Tetmajer brał czynny udział w życiu politycznym Galicji. Jego decyzją sprzed lat o zawarciu małżeństwa z córką brownickiego chłopca zaprowadziła go w struktury ruchu ludowego, a w szczegól-

ności – Polskiego Stronnictwa Ludowego. W imieniu tego stronnictwa w maju 1917 roku zgłosił też słynną rezolucję o konieczności odbudowy Polski niepodległej z dostępem do morza. Lektura jego tekstów publicystycznych skłania nieodparcie do postawienia tezy, iż w życiu politycznym kierował się przede wszystkim wskazaniami... Tadeusza Kościuszki. Swoją program polityczny oparł na ideałach amerykańskich, na koncepcji równości wszystkich obywateli, na pełnym udziale chłopów, jako wolnych i równych wszystkim innym warstwom społecznym w życiu publicznym i politycznym. Franciszek Ziejka – polski historyk literatury, profesor nauk humanistycznych, w latach 1999–2005 rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego. Wybitny znawca literatury Pozytywizmu i Młodej Polski.

13 listopada

„Wieczór autorski Bronisława Kozińskiego” – godz. 18.00

Prowadzenie: prof. Bolesław Faron.

Oprawa muzyczna: Zespół Byle do Góry

Bronisław Koziński (Bronek z Obidzy) – zaczął pisać w 2007 roku. Zdobywca m.in. pierwszej nagrody XXI edycji Konkursu Poezji Religijnej w Ludźmierzu. Autor pięciu tomików poezji: *Orły nad Sokolicą*, *Nie szkoda gadać*, *Strefa ciszy*, *Wiklinowe ptaki*, *To ja, złodziej*.

16 listopada

„Wieczór autorski Joanny Svensson Klucz do nieba” – godz. 18.00

Joanna Svensson – pisarka i poetka. Pogmatwany los rzucił ją w obce kraje, jednak historie, które opisuje mają w sobie cząstkę polskości. *Warto żyć, teraz, nic nie przekładać na jutro. Każdy ma swój „Klucz do Nieba”, pozostaje nam tylko mieć odwagę, by go odnaleźć.*

Joanna Svensson

20 listopada

„Biesiada poetycka Na początku ojczyzna jest blisko” – godz. 18.00

W programie poezję recytują: Joanna Babiaryz, Renata Batko, Bożena Boba-Dyga, Katarzyna Bułat, Marzena Dąbrowa-Szatko, Agata Dziewońska, Małgorzata Hrycaj, Adriana Jarosz, Krystyna Alicja Jezierska, Beata Kępińska, Małgorzata Kulisiewicz, Joanna Krzyżańska, Elżbieta Leśniak, Krzysztof Łojek, Robert Marcinkowski, Joachim Neander, Małgorzata Pfisterer, Joanna Rzdokiewicz, Eliza Segiet, Joanna Słodczyńska, Janusz Szot, Grzegorz Skórka, Agnieszka Zięba.

Występ Kabaretu Śmieszna Środa: Małgorzata Bielakowska, Krzysztof Janik, Leszek Kaszkur.

Oprawa muzyczna: Barbara Leśniak wokół i fortepian, Joanna Babiaryz – wokół i skrzypce, Janusz Szot – wokół i gitara.

Prowadzenie: Magdalena Węgrzynowicz-Plichta.

23 listopada

„Promocja najnowszej książki Andrzeja Krzysztofa Torbusa *Ob rachunki osobiste*” – godz. 18.00

Andrzej Krzysztof Torbus – studiował filologię polską na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. Jest współzałożycielem grupy poetyckiej *Tylicz*. Utwory drukował prawie we wszystkich pismach literackich w kraju. Oprócz wierszy pisze książki dla dzieci, prozę, teksty piosenek i scenariusze estradowe.

26 listopada

„Spotkanie z cyklu Forum literackie: *Przystanek Babel*” – godz. 18.00

Udział wezmą: Agnieszka Stabro, Agnieszka Wiktorowska-Chmielewska, Anna Mazela, Rafał Różewicz.

Gość Wieczoru: Wojciech Bonowicz.

Scenariusz i prowadzenie: Elżbieta Wojnarowska.

27 listopada

„Gruza i Armenia. Fotorelacja z podróży” – godz. 18.00

Prowadzenie: Grzegorz Lemański.

28 listopada

„Krakowska Witryna Fotograficzna. Wybrane, najciekawsze zdjęcia wakacyjne” – godz. 18.00

Prowadzenie: Marek Lasyk.

Krakowska Witryna Fotograficzna jest inicjatywą fotoreporterów prasowych z terenu Krakowa. Zdjęcia fotoreporterzy publikują nie tylko na łamach prasy, ale także na blogu www.krakowskawitrynafotograficzna.blogspot.com, który jest odwzorowaniem Witryny umieszczonej przy pl. Wszystkich Świętych 11, w oknie Wydziału Kultury i Dziedzictwa Narodowego UMK. Z Witryną współpracować mogą wszyscy fotoreporterzy prasowi, którzy pracują dla mediów analogowych lub cyfrowych.

Noc Poezji 2018

6 października 2018 r. Biblioteka Kraków włączyła się w organizację wydarzeń w ramach 8. edycji Nocy Poezji. Tegoroczne hasło, zaczerpnięte z utworu Zbigniewa Herberta *Do Ryszarda Krynickiego – list*, brzmiało *od snu do snu*. Przygotowane wydarzenia miały zachęcić mieszkańców miasta do upamiętnienia postaci Zbigniewa Herberta w 20. rocznicę śmierci, Tadeusza Śliwiaka w 90. rocznicę urodzin oraz Stanisława Wyspiańskiego. Projekt zrealizowano przy udziale finansowym Gminy Miejskiej Kraków.

Miłośnicy poezji, mieszkańcy Krakowa oraz okolicznych regionów wzięli udział w Filmowym Maratonie Poetyckim, w czasie którego obejrzano filmy w cyklu *Ogród barbarzyńcy* w reż. Piotra Żałuskiego oraz filmy wy-

łu w: wieczorze poświęconym postaci i twórczości Zbigniewa Herberta z udziałem pracowników naukowych, a także jego bajkom dla dorosłych; audycji Jakuba Kosinika w Kaplicy św. Doroty w klasztorze OO. Augustianów; spotkaniu w Sali Obrad UMK, w której najwybitniejsi współcześni poeci czytali wiersze Zbigniewa Herberta oraz własne utwory poetyckie. Osoby lubiące spędzać aktywnie czas na świeżym powietrzu zaproszono do udziału w spacerze literackim śladami Tadeusza Śliwiaka, który prowadziła Joanna Światała.

W programie nie zabrakło również spotkań promujących młodych poetów, m.in. Bartłomieja Zdunka, Klaudię Chudowolską czy Agnieszkę Wiktorowską-Chmielewską. Biblioteka Kraków wydała tomik wierszy *Krąg*

produkowane przez Bibliotekę w kooperacji z TVP, były one poświęcone pamięci Leszka Elektorowicza, Leszka Aleksandra Moczulskiego, Józefa Barana. Najmłodszy wraz z rodzicami lub dziadkami uczestniczyli w warsztatach międzypokoleniowych, w czasie których przygotowali miniaturowe książki oraz bawełniane torby na książki z cytatami, a także niezwykłym wieczorem zorganizowanym w Obserwatorium Astronomicznym Uniwersytetu Jagiellońskiego. Dorosłych zaproszono do obejrzenia archiwalnego nagrania spektaklu Narodowego Starego Teatru im. Heleny Modrzejewskiej *Przyjaciele odchodzą*; a także udziału

ochronny Agnieszki Wiktorowskiej-Chmielewskiej – wyróżnionej w I edycji Konkursu Poetyckiego im. Anny Świrszczyńskiej na Książkowy Debiut Poetycki. Czytelnicy mieli okazję spotkać się z poetką, porozmawiać i otrzymać tomik wierszy.

Cieszy fakt, że coraz więcej osób jest zainteresowanych udziałem w poetyckich spotkaniach, o czym świadczy udział 697 osób w wydarzeniach zorganizowanych przez Bibliotekę Kraków. Fotorelacja z realizacji projektu dostępna na www.biblioteka.krakow.pl.

Paulina Knapik
Zdjęcia: Krzysztof Lis

Polscy Ormianie w drodze do niepodległej Polski

W dniach 9–10 października 2018 r. zorganizowano konferencję naukową, poświęconą działalności Ormian na ziemiach polskich w okresie zaborów i u progu II Rzeczypospolitej. Organizatorami wydarzenia była Biblioteka Kraków oraz Urząd Miasta Krakowa. Sesja została objęta honorowym patronatem przez Uniwersytet Jagielloński oraz Uniwersytet Pedagogiczny im KEN w Krakowie.

Zaszczycili nas również swoją obecnością: Edgar Ghazaryan, Ambasador Republiki Armenii w Polsce, Kaspar Karampetian, prezydent organizacji European Armenian Federation for Justice and Democracy, reprezentującej sprawę Armenii przy Parlamencie Europejskim oraz prof. Ara Sayegh, prezes Ormiańskiego Komitetu Narodowego Polski. Pan Karampetian oraz Sayegh przyjechali do Krakowa, aby

W pierwszym dniu konferencji w Sali Obrad im. F. Maryewskiego w Magistracie dawnego miasta Podgórze przy Rynku Podgórkim 1 o godzinie 12.00 miał miejsce krakowski wernisaż wystawy *Ormianie Semper Fidelis – w drodze ku niepodległości*, ukazującej historię polskich Ormian od przybycia do Lwowa aż po współczesną ich działalność na terenie Rzeczypospolitej. Ekspozycja została udostępniona przez Muzeum Niepodległości w Warszawie i można było ją zobaczyć do 25 października w Centrum Sztuki Współczesnej Solvay w Krakowie przy ul. Zakopiańskiej 62.

W tym samym dniu o godzinie 14.00, w Sali Obrad Urzędu Miasta Krakowa, inauguracyjnie konferencji dokonał Mateusz Płoskonka, Dyrektor Biura Miejski Ośrodek Wspierania Inicjatyw Społecznych. W imieniu JM Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego przybyłych gości przywitał Armen Edigarian, prorektor ds. dydaktyki na UJ.

W sesji wzięli udział wybitni specjaliści zajmujący się tematyką społeczności ormiańskiej, m.in.: prof. dr hab. Krzysztof Stopka, prof. dr hab. Franciszek Zięba, dr hab. Andrzej A. Zięba, Ewa Danowska, Andrzej Krzczunowicz, dyrektor Muzeum Niepodległości – Tadeusz Skoczek, profesor George Bournoutian oraz dyrektor Biblioteki Kraków – dr Stanisław Dziedzic.

w imieniu swojej organizacji wręczyć dyplomy uznania za dorobek w badaniach nad kulturą Ormian profesorom: Krzysztofowi Stopce, Andrzejowi Pisowiczowi, Andrzejowi Ziębie i ks. Tadeuszowi Isakowiczowi-Zaleskiemu.

Wykłady wygłoszone w czasie sesji zostaną wydane jako tom pokonferencyjny, będą również opublikowane na stronie internetowej Biblioteki Kraków.

Maria Mazur-Prokopiuk
Zdjęcia: Andrzej Głuc

Edgar Ghazaryan, Ambasador Republiki Armenii w Polsce

Dofinansowano ze środków Narodowego Centrum Kultury w ramach programu „Kultura – Interwencje 2018”

30 listopada

„Spotkanie z uczestnikami projektu literackiego *Metafora Współczesności*” – godz. 18.00

Spotkanie z uczestnikami projektu literackiego *Metafora Współczesności* oraz promocja nowej książki poetyckiej Małgorzaty Hrycaj. Oprawa muzyczna: Robert Marcinkowski – gitara, śpiew. Prowadzenie: Jacek Aleksander Sojan.

Wystawy w filiach Biblioteki Kraków

Filia nr 21 / Wypożyczalnia dla Dorosłych / ul. Królewska 59, tel. 797-301-021

„**Iridis – wystawa prac Emilii Gąsienicy-Setlak**” – w godzinach otwarcia biblioteki od 11 października do 7 listopada 2018 roku

Filia nr 35 / ul. Chałubińskiego 47, tel. 797-024-005

„**Galeria Ekslibrisu Biblioteki Kraków**” – w godzinach otwarcia biblioteki od 10 września do 18 listopada 2018 roku

Filia nr 20 / ul. Opolska 37, tel. 797-301-026

„**Galeria Ekslibrisu Biblioteki Kraków**” – w godzinach otwarcia biblioteki od 1 października do 30 listopada 2018 roku

Filia nr 20 / ul. Opolska 37, tel. 797-301-026

„**Przedmiot, cichy świadek przeszłości**” – w godzinach otwarcia biblioteki od 1 października do 30 listopada 2018 roku

Filia nr 27 / ul. Królowej Jadwigi 37b, tel. 797-301-016

„**Portrety – wystawa obrazów Małgorzaty Krawczyk-Uniłowskiej**” – w godzinach otwarcia biblioteki od 1 października do 30 listopada 2018 roku

Filia nr 7 / al. Pokoju 33, tel. 12 414-26-01

„**Kobieta nie tylko piękną jest...**” – w godzinach otwarcia biblioteki od 17 października do 30 listopada 2018 roku

Filia nr 21 / Czytelnia Naukowa / ul. Królewska 59, tel. 797-301-022

„**Widzieliśmy – wystawa prac Uczestników WTZ Stowarzyszenia Pomocy Socjalnej Gaudium et Spes w Krakowie**” – w godzinach otwarcia biblioteki od 2 do 30 listopada 2018 roku

Filia nr 22 / ul. Sienkiewicza 2, tel. 797-301-004

„**Wycinki z rzeczywistości – wystawa malarstwa Agnieszki Staak**” – w godzinach otwarcia biblioteki od 5 do 30 listopada 2018 roku

Filia nr 54 / os. Młodości 8, tel. 12 644-13-22

„**Martwa natura i kwiaty – wystawa malarstwa Januarego Witkowskiego**” – w godzinach otwarcia biblioteki od 5 do 30 listopada 2018 roku

Filia nr 54 / os. Młodości 8, tel. 12 644-13-22

„**Pocztówki legionowe – wystawa ponad stuletnich kartek pocztowych**” – w godzinach otwarcia biblioteki od 5 do 30 listopada 2018 roku

Filia nr 21 / Wypożyczalnia dla Dorosłych / ul. Królewska 59, tel. 797-301-021

„**Kocie opowieści – wystawa prac Magdaleny Nałęcz**” – w godzinach otwarcia biblioteki od 8 do 30 listopada 2018 roku

Filia nr 20 / ul. Opolska 37, tel. 797-301-026

„**Szkice na szkło – wystawa**” – w godzinach otwarcia biblioteki od 19 listopada do 31 grudnia 2018 roku

Filia nr 26 / ul. Komorowskiego 11, tel. 797-301-003

„**Tkanina słowem malowana, czyli senna bajka o krasnoludkach i drzewach – wernisaż wystawy**” – w godzinach otwarcia biblioteki od 10 października do 31 grudnia 2018 roku

Opracowanie: Jolanta Oleksa

Dokształcanie bibliotekarzy

Współczesny bibliotekarz to osoba kompetentna, pomysłowa, twórcza, komunikatywna, posługująca się nowymi technologiami i narzędziami, prowadząca różnorodne formy pracy z czytelnikiem, a przede wszystkim świetnie znająca rynek wydawniczy. Przy obecnym rozwoju nowoczesnych technologii niezbędne jest sukcesywne szkolenie bibliotekarzy, którzy wystarczająco szybko będą reagowali na zachodzące zmiany, by prezentować atrakcyjną ofertę dla wszystkich grup potencjalnych odbiorców. Biblioteki publiczne powinny być otwartą dla wszystkich przestrzenią usługową i miejscem zaufania społecznego. W tym celu pracownicy powinni zdobywać nowe umiejętności i kompetencje, które pozwolą im na skuteczniejsze działania w zakresie animowania kultury i życia społecznego dostosowane do potrzeb czytelników, w tym specjalnych grup użytkowników. Wychodząc naprzeciw tym wyzwaniom Biblioteka Kraków złożyła aplikację do konkursu grantowego Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Udało się pozyskać środki na realizację projektu *Kreatywny Bibliotekarz – cykl szkoleń dla pracowników bibliotek publicznych*.

Organizowane szkolenia adresowane są do bibliotekarzy pracujących w bibliotekach publicznych. Realizację projektu rozpoczęto we wrześniu 2018 r., a zakończenie planowane jest pod koniec listopada br. Do tej pory bibliotekarze wzięli udział w wykładach, poświęconych współczesnej polskiej oraz zagranicznej literaturze dla dzieci i dorosłych, prowadzonych przez dr Annę Marchewkę, prof. dr hab. Alicję Baluch, prof. UW dr. hab. Grzegorza Leszczyńskiego, a także Annę Marię Czernow z Polskiej Sekcji IBBY. W programie znalazły się również warsztaty z zakresu m.in. biblio- i bajkoterapii prowadzone przez dr Lidę Ippoldt, aktywizacji i integracji osób starszych prowadzone przez dr Magdalenę Cyrklaff-Gorczycę oraz dr Renatę Aleksandrowicz, obsługi osób z różnymi dysfunkcjami prowadzone przez prof. UMK dr hab. Małgorzatę Fedorowicz-Kruszewską, dr Annę Mierzecką czy Aleksandrę Sztajerwald. Dużym zainteresowaniem cieszyły się warsztaty prowadzone przez Adama Stromidło z Polskiego Związku Głuchych, których celem było nauczenie bibliotekarzy podstawowych zwrotów w Polskim Języku Migowym, dzięki którym będą potrafili obsłużyć czytelnika niesłyszącego.

Przed bibliotekarzami kolejne spotkania. W listopadzie poznają zagadnienia dotyczące wykorzystania elementów muzyko- i arteterapii w pracy z czytelnikiem, książek obrazkowych oraz artystycznych, współczesnej literatury dla młodzieży, a także wykorzystania nowych mediów i technologii. Zainteresowanych bibliotekarzy bibliotek publicznych zapraszamy do udziału w szkoleniach, dzięki którym podniosą kwalifikacje zawodowe, naberą nowe umiejętności, zdobędą wiedzę na temat nowych technologii i form pracy z czytelnikiem, co przyczyni się do podniesienia prestiżu bibliotek publicznych, wzmocnienia ich roli w społeczeństwie lokalnym oraz rozszerzenia oferty usług. Szczegółowe informacje, programy oraz formularze zgłoszenia dostępne na stronie www.biblioteka.krakow.pl.

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

Paulina Knapik
Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego
pochodzących z Funduszu Promocji Kultury

Chorwacka literatura trafiła do Biblioteki Kraków

Od początku swojego istnienia Biblioteka Kraków stara się nie tylko kreować współpracę z zagranicznymi bibliotekami, ale także pozyskiwać dla czytelników książki w językach obcych. Współpraca z Biblioteką Miejską „Viktor Car Emin” w chorwackiej Opatii jest przykładem sukcesu w obu wskazanych obszarach aktywności. 11 października 2018 r. doszło do kolejnego spotkania dyrektora Biblioteki Kraków z przedstawicielami zaprzyjaźnionej chorwackiej biblioteki, w trakcie którego nastąpiła wymiana księgozbiorów. Do Krakowa trafiło kilkadziesiąt książek w języku chorwackim, które już niedługo

będą dostępne w wypożyczalni obcojęzycznej w Filii nr 21 przy ul. Królewskiej 59. Równocześnie do malowniczej Chorwacji trafią polskie książki, tak aby również na adriatyckim wybrzeżu, w szczególności w okresie wakacji, można było sięgnąć po ciekawą lekturę.

Jan Brodowski

fot. Diana Dulewicz

Podróże niekoniecznie biblioteczne

Twierdza Gramvousa i laguna Balos

W przydługie, jesienne wieczory chętnie wracamy pamięcią do dni, kiedy słońce świeci dłużej niż pięć godzin. Wtedy, przy herbatce, przywołujemy wspomnienia i zaczyna się: – A pamiętasz jak było na...? – Nie, nie, to nie tak! I kończymy zwyczajowo: – Byle do wiosny, wtedy pojedziemy do... Poddajmy się i my czarowi wspomnień.

cuskiej i angielskiej zaprowadziły tam porządek. Obecnie wyspę zdobywają co roku tysiące turystów. Taka też była nasza rola. Wycieczkowy, pływający kolos z wdziękiem zacumował w pobliżu cudownej plaży na wyspie Gramvousa. Słońce praży niemilosiernie, a my rozpoczynamy trudną wspinaczkę na szczyt 140-metrowego stromego urwiska. Widok z góry wynagrodzi nam

Z portu na przedmieściach prowincjonalnego miasta Kissamos, położonego w północno-zachodniej części Krety, wypływamy wycieczkowym statkiem w rejs wiodący nas wprost na wyspę Gramvousa i lagunę Balos. Wtajemniczeni twierdzą, że skalista Gramvousa to mityczna Ajaja, na której wróżka Kirke gościła przez rok wracającego spod Troi Odyseusza. Po wiekach wyspę we władanie przejęli Wenecjanie. Materialną pamiątką po czasach ich panowania są ruiny twierdzy wzniesionej w XVI w. Jej strategiczne położenie pozwalało na kontrolowanie transportu morskiego pomiędzy Kretą a Peloponezem. Ta warownia, wydałoby się nie do zdobycia, padła łupem Imperium Osmańskiego po zdradzie dowódcy garnizonu weneckiego. Ostatecznie zamek został zdobyty przez kretańskich powstańców w początkach XIX w. Warownia stała się bazą działań spiskowców. Z biegiem czasu zamieniła się w siedlisko piratów. Dopiero zdecydowana interwencja marynarki fran-

wszystko. Resztki imponujących fortyfikacji, wspaniałe, zapierające dech w piersiach widoki, pionowe rozpadliny wiodące wprost w otchłanie morskie, a u ich stóp małe plaże o białym piasku. Na mieliźnie przy brzegu tkwi malowniczy wrak, mocno nadgryziony korozją, pamiątka po niefortunnym rejsie transportowym. Z wyspy płyniemy dalej, na fantastyczną lagunę Balos, której plaże pokryte są delikatnie zabarwionym na różowo piaskiem. Krystalicznie czysta woda, mieniąca się wszystkimi odcieniami turkusowego i szmaragdowego, gdzieś wśród fal wyrastają wulkaniczne skały, świadectwo aktualnej ciągle aktywności tektonicznej rejonu – to jej atrybuty. Tutaj podobno na jachcie Britannia spędzali swój miesiąc miodowy księżna Diana i książę Karol. Nam wystarczy wspaniałe widoki i wspomnienia, które pozostaną na długie jesienne wieczory.

Anna Grychowska

Zdjęcia: Michał Grychowski

Kalendarium krakowskie

- 2.11.1608** – w Wieliczce urodził się Marcin Goliński (zm. po 5.05.1673 w Krakowie) – kronikarz. W 1633 r. przyjął prawo miejskie Kazimierza. Właściciel tzw. Ogródu Strzalińskiego oraz kamienicy z browarem i słodownią przy ul. Krakowskiej. W rękopisach zachowały się jego zbiory materiałów historycznych (listy, mowy, dokumenty, wypisy z kronik). Opatrzony autorskimi komentarzami, dają barwny obraz obyczajów z okresu panowania Wazów, stanowią cenne źródło do dziejów Krakowa i Kazimierza. Przypisuje mu się także autorstwo dzieła *Polonia memorabilia 1621–1661*.
- 10.11.1898** – w Krakowie urodził się Tadeusz Kudliński (zm. 7.10.1990) – powieściopisarz, krytyk teatralny. Organizator życia teatralnego w Krakowie i popularyzator teatru. Pełnił funkcję redaktora *Gazety Literackiej*, współpracował z dwutygodnikiem *Zet* oraz *Miesięcznikiem Literackim*, a także redagował dział teatralny w *Dzienniku Polskim*. Był współzałożycielem podziemnego Teatru Słowa (później Teatr Rapsodyczny). Debiutował zbiorem nowel *Pierwsza miłość panny Elo*. Opublikował ponadto powieść biograficzną *Smak świata*, cykle powieściowe *Rumieńce wolności* i *Uroki* oraz powieści: *Wygnańcy Ewy* i *Farbowane listy*, w której przedstawił krakowskie środowisko literackie. Wydał także szkice teatralne i wspomnieniowe: *Pod teatralną szminką*, *Maska i oblicze teatru*, *Rodowód polskiego teatru*, *Vademecum teatromana*, *Dawne i nowe przepadki „teatrala”*. We wspomnieniach *Młodości mej stolica* ukazał życie teatralne i literackie międzywojennego Krakowa.
- 16.11.1918** – w Dolinie k. Stanisławowa urodził się Antoni Kępiński (zm. 8.06.1972 w Krakowie) – lekarz psychiatra, twórca psychiatrii humanistycznej, profesor Akademii Medycznej w Krakowie. Był inicjatorem badań byłych więźniów obozów koncentracyjnych i współredaktorem 32 tomów *Przeglądu Lekarskiego – Oświęcim*, nominowanych do Pokojowej Nagrody Nobla. Autor rozlicznych prac naukowych z dziedziny psychopatologii ogólnej, psychiatrii klinicznej, neurofizjologii, psychiatrii społecznej i psychoterapii, m.in. *Psychopatologia nerwic*, *Schizofrenia*, *Rytm życia*, *Melancholia*. Został pochowany na cmentarzu Salwatorskim. Jego imię nosi jedna z ulic w dzielnicy Swoszowice.
- 19.11.1828** – w Stańkowie k. Mińska urodził się Emeryk Hutten-Czapski (zm. 23.07.1896 w Krakowie) – archeolog, numizmatyk, kolekcjoner, bibliofil. Fundator Muzeum Czapskich w Krakowie. W swoim majątku zgromadził unikalną w skali światowej kolekcję numizmatów, map i książek, którą sam opisał i skatalogował. Kolekcję przeniósł do Krakowa z zamiarem stworzenia muzeum. Zakupił na ten cel pałacyk przy ul. Wolskiej (obecnie J. Piłsudskiego) i dobudował obok pawilon. W trakcie prac organizatorskich zmarł, a po jego śmierci kolekcja została przekazana przez rodzinę miastu. W 1904 r. Muzeum Czapskich stało się oddziałem Muzeum Narodowego.
- 19.11.1928** – w Zatorze urodził się Jerzy Goliński (zm. 24.11.2008 w Krakowie) – aktor, reżyser, wykładowca i profesor PWST w Krakowie. Na scenach krakowskich początkowo pracował w Teatrze Ludowym i Starym Teatrze. Najdłużej

zaś związany był z Teatrem im. J. Słowackiego, gdzie przez wiele lat był reżyserem, a w latach 1990–92 dyrektorem naczelnym i artystycznym. Podczas swojego krótkiego kierownictwa szybko wyprowadził teatr z głębokiego kryzysu. Realizował ponadto spektakle Teatru Telewizji. Wystąpił też w kilku filmach, m.in. w *Trzeciej części nocy* i *Aniele w Krakowie*. W środowisku teatralnym, szczególnie krakowskim, był wybitnym autorytetem jako reżyser i pedagog.

- 19.11.1928** – w Krakowie urodził się Kazimierz Nowacki (zm. 30.09.1996) – historyk sztuki, teatrolog, publicysta, wykładowca w Zakładzie Teatru Instytutu Polonistyki UJ. Był wicedyrektorem Muzeum UJ, a następnie dyrektorem Muzeum Narodowego w Krakowie. Pełnił też funkcję prezesa Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych w Krakowie. Prowadził badania nad plastyką teatralną S. Wyspiańskiego, którą jako pierwszy zinwentaryzował. Opublikował m.in. monografię *Architektury krakowskich teatrów* oraz pionierski szkic *Teatr żydowski w Krakowie*. Został pochowany na cmentarzu Rakowickim w Krakowie.
- 24.11.1768** – w Lublinie urodził się Jerzy Samuel Bandtkie (zm. 11.06.1835 w Krakowie) – historyk, filolog, językoznawca, bibliotekarz. Był kierownikiem Biblioteki Jagiellońskiej i profesorem bibliografii na UJ. Powiększył, uporządkował i skatalogował zbiory Biblioteki Jagiellońskiej, utworzył też czytelną dla publiczności. Był redaktorem *Rozmaitości Naukowych* oraz *Pamiętnika Krakowskiego Nauk i Sztuk Pięknych*. Opublikował fundamentalne prace, m.in. *Historię biblioteki Uniwersytetu Jagiellońskiego* oraz *Historię drukarni krakowskich*. Jego imieniem nazwano ulicę w dzielnicy Bronowice.
- 24.11.1908** – w Starym Samborze na Ukrainie urodziła się Maria Jarema (zm. 1.11.1958 w Krakowie) – malarka, rzeźbiarka, scenografka, przedstawicielka polskiej awangardy, współzałożycielka Grupy Krakowskiej. Współpracowała z Teatrem Cricot, projektując dekoracje, maski i kostiumy. Głosiła radykalnie postępowy program artystyczny i społeczny, angażując się bezpośrednio w polityczne akcje propagandowe. Krytykowała koncepcję socrealizmu, broniąc publicznie prawa do niezależności twórczej i awangardowych poszukiwań. W twórczości artystycznej początkowo zajmowała się rzeźbą, następnie zwróciła się w stronę malarstwa. W ostatnim okresie życia powstały słynne cykle monotypii – wielokształtne, nakładające się na siebie sylwetki lekkich, przejrzystych form, powtarzające motyw postaci ludzkiej. Jej imieniem nazwano jedną z ulic na Prądniku Białym. Na elewacji jednego z wieżowców przy tej ulicy umieszczono mural z reprodukcją jej obrazu.
- 29.11.1928** – w Krakowie urodził się Andrzej Kijowski (zm. 29.06.1985 w Warszawie) – krytyk literacki, prozaik, eseista i scenarzysta. Był redaktorem *Życia Literackiego* i kierownikiem redakcji w Wydawnictwie Literackim. Opublikował m.in. opowiesci: *Dziecko przez ptaka przyniesione* i *Grenadier-król*, pisanych w baśniowej konwencji. Pośmiertnie wydany został zbiór felietonów drukowanych w *Tygodniku Powszechnym*, zatytułowany *Gdybym był królem*. W jego dorobku znalazły się ponadto scenariusze filmowe, m.in. do *Wesela* w reżyserii A. Wajdy. W 1986 r. Komitet Kultury Niezależnej ustanowił nagrodę jego imienia za twórczość publicystyczną.

opracowanie: Małgorzata Kosmala

Wystawa Adam Mickiewicz w Krakowie

W poniedziałek 15 października 2018 roku o godzinie 17.30 w sali parterowej Collegium Maius została otwarta wystawa *Adam Mickiewicz w Krakowie*, zorganizowana w 220. rocznicę urodzin Poety. Wystawa towarzyszyła konferencji naukowej zorganizowanej przez Katedrę Komparatystyki Literackiej. Otwarcia wystawy dokonali prof. dr hab. Jacek Popiel – prorektor UJ ds. Polityki Kadrowej i Finansowej, kierownik Katedry Teatru i Dramatu, dr Stanisław Dziedzic – dyrektor Biblioteki Kraków oraz Włodzimierz Kiszka – wicedyrektor Muzeum UJ. O wystawie opowiedziała Beata Frontczak – kuratorka ekspozycji oraz prof. dr hab. Maria Korytowska – kierownik Katedry Komparatystyki Literackiej na Wydziale Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego i prof. dr hab. Franciszek Ziejka.

Na wystawie zaprezentowano autografy Adama Mickiewicza wypożyczone z Muzeum Narodowego w Kra-

kanie oraz Biblioteki Jagiellońskiej, pamiątki mickiewiczowskie z kolekcji Muzeum UJ i ze zbiorów Muzeum Narodowego, a także dokumenty dotyczące powtórnego pogrzebu Adama Mickiewicza, który odbył się 4 lipca 1890 roku oraz odsłonięcia pomnika Adama Mickiewicza w Collegium

Novum z okazji 100. rocznicy urodzin Wieszcza w 1898 roku. Niewątpliwą ciekawostką była prezentacja, prawdopodobnie jedynej istniejącej, afisza premiery fragmentu *Dziadów*, jaka odbyła się w Krakowie w 1848 r. Afisz znajduje się w zbiorach Muzeum Literatury im. Adama Mickiew-

fot. Grzegorz Zygiere

wa w Warszawie. Do ciekawszych sekwencji wystawy była także prezentacja korespondencji dotyczącej sprawy podjęcia przez Adama Mickiewicza wykładów na Uniwersytecie Jagiellońskim, do czego w rezultacie nie doszło. Dokumenty te mogliśmy zaprezentować dzięki uprzejmości Biblioteki Naukowej PAU i PAN oraz Towarzystwa Adama Mickiewicza w Paryżu.

Wystawie towarzyszył *Katalog wystawy: Adam Mickiewicz w Krakowie* wydany przez Bibliotekę Kraków. Książka zawiera teksty prof. dr hab. Franciszka Ziejki poświęcone związkom Adama Mickiewicza z Krakowem. Część druga, poświęcona wystawie, to opracowany przez Beatę Frontczak ilustrowany opis wystawy. W końcu część trzecia zawiera katalog wybranych zabytków dotyczących Adama Mickiewicza, znajdujących się w zbiorach muzealnych i archiwalnych Krakowa. Wystawę *Adam Mickiewicz w Krakowie* można obejrzeć też w formie cyfrowej w kiosku internetowym w Filii nr 3 Biblioteki Kraków (plac Jana Nowaka-Jeziorańskiego 3).

Janusz M. Paluch

Krakowskie Słoneczniki 2018 rozdane!

Gratulujemy zwycięzcom. W gronie wyróżnionych znalazła się także Biblioteka Kraków, której przyznano, w kategorii język, wyróżnienie za organizację cyklu spotkań pt. *Klub Słuchającego Malucha*. Są to rodzinne spotkania z książką dla dzieci do 6. roku życia

Kolejna krakowska edycja akcji portalu Czas-Dzieci.pl *Słoneczniki*, mającej na celu wyłonienie i nagrodzenie organizatorów najbardziej wartościowych i atrakcyjnych dla dzieci inicjatyw, została zakończona.

Tegoroczna kapituła, w skład której weszli: Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. rodziny – Marzena Paszkot, prof. Jagoda Cieszyńska, dr Renata Pater, dr Joanna Olszewska-Gniadek, Antonina Dróżdź oraz Agnieszka Karp-Szymańska przyznała w każdej z sześciu kategorii (język, logika, sztuki wizualne, ruch, muzyka, przyroda) statuetkę Złotego Słonecznika, Nagrodę Rodziców, a także specjalne wyróżnienie.

28 września 2018 r., podczas uroczystej gali zorganizowanej w Operze Krakowskiej, poznaliśmy laureatów konkursu, a przygotowany przez artystów program, oparty na spektaklu *Pan Tralaliński*, dodał wydarzeniu niewytkłego klimatu.

fol. Archiwum biblioteki

i ich opiekunów organizowane w Filii nr 20, 45 i 56. Lista wszystkich zwycięzców znajduje się na stronie akcji słoneczniki.czasdzieci.pl.

**Małgorzata
Czerwiec-Dzierżymirska**

Forum Kultury Wrażliwej w Nowym Sączu

Przstawiciele Biblioteki Kraków wzięli udział w drugim już *Forum Kultury Wrażliwej*, które odbyło się w tym roku w Małopolskim Centrum Kultury SOKOŁ w Nowym Sączu w dn. 10.10.2018 r. *Małopolska. Kultura wrażliwa* to projekt zainicjowany w 2016 r. przez samorząd Województwa Małopolskiego, mający na celu dostosowanie oferty kulturalnej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami

oraz zmiany infrastrukturalne w instytucjach kultury. Wydarzenie było okazją do wymiany doświadczeń i praktyk. Składało się z dwóch części. Pierwsza miała charakter konferencyjny i poruszała problematykę finansowania dostępności i zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami ze środków PFRON i programu Dostępność Plus, efektywnego wdrażania idei projektowania uniwersalnego oraz roli niedyskryminującego języka jako narzędzia

dzia integracji. Drugą część stanowiły trzy warsztaty uwrażliwiające, poświęcone niepełnosprawnościom ruchowym, słuchu i wzroku. Uczestnicy mieli możliwość wzięcia udziału w dwóch wybranych warsztatach, które pozwoliły poznać sytuację osób z niepełnosprawnościami oraz przedstawiły metody właściwego zachowania wobec nich. Kolejnym punktem był udział w warsztatach praktycznych, podczas których podjęto próbę przygotowania oferty kulturalnej dla wymienionych środowisk. Forum zamknęło spotkanie podsumowujące, na którym uczestnicy mieli możliwość podzielenia się swoimi uwagami i wnioskami. Uczestnictwo w Forum zapewniło sporą dawkę osobistych doświadczeń i pokazało, jak zwiększyć dostępność instytucji dla osób z niepełnosprawnościami.

Anna Grychowska

Poezja

Sztuka poetycka Wojciecha Kawińskiego

Poeta przyszedł na świat 22 maja 1939 roku w Dębicy (woj. podkarpackie) jako syn aptekarza Antoniego Kawińskiego i Olgi z Knotów. Tam też uczęszczał do szkół. Na studia przeniósł się do Krakowa, gdzie ukończył filologię polską w Wyższej Szkole Pedagogicznej. Debiutował w 1961 roku wierszem *Noc widoczna*, opublikowanym na łamach *Życia Literackiego*. Pierwszy tomik *Odległości posłuszne* ogłosił trzy lata później. Do chwili obecnej opublikował przeszło dwadzieścia książek, m.in.: *Narysowane we wnętrzu* (1965), *Ziarno rzeki* (1967), *Pole widzenia* (1970), *Białe miasto*, (1973), *Lustro dnia*, (1975), *Śpiew bezimienny* (1978), *Twoja noc bezsenna* (1979), *Pod okiem słońca* (1980), *Innych szczegółów nie pamiętam* (1980), *Listy do ciebie* (1982), *Miłość nienawistna* (1985), *Ciemna strona jasności* (1989), *Wieczorne śniegi* (1989), *Czysty zmierzch* (1990), *Pamięć żywa* (1990), *Zwierciadło sekund* (1991), *Powroty słów* (1991), *Srebro liści*, (1993), *Żelazna rosa* (1995), *Planeta ogni* (1997), *Kręgi zdarzeń* (1999), *Ciało i duch* (2003), *Dwa lata wierszy* (2008), *Obrót Koła* (2008), *Skoro Świt* (2010), *Słowo po słowie* (2012), *Sennik poranny* (2015).

W latach 1960–61 był członkiem krakowskiej grupy literackiej *Wielopole*. Przez krytykę wiązany był przez długie lata z warszawską *Orientacją Poetycką Hybrydy*. Mimo to Wojciech Kawiński nigdy nie związał się ideowo czy programowo z żadną grupą literacką. Podążał własną drogą, używając oryginalnego stylu. Jego liryka jest różnorodna pod względem tematycznym jak i stylistycznym. Chętnie tłumaczona na języki: bułgarski, czeski, francuski, grecki, litewski, niemiecki, rumuński, serbsko-chorwacki, słowacki, ukraiński.

W 1964 roku ożenił się z Heleną Lorentz. Cztery lata później zostaje członkiem ZLP (w latach siedemdziesiątych sekretarz, a potem wiceprezes zarządu krakowskiego oddziału ZLP). Jako dziennikarz i człowiek pióra współpracował z najlepszymi czasopismami literackimi: *Magazynem Kulturalnym* (1974–1983), *Literaturą* (1982–1986), *Pismem Literacko-Artystycznym* (1983–1990), *Lekturami* (1983), a także z miesięcznikiem *Poezja* (1986–1989) oraz Wydawnictwem Literackim. W latach 1971–1985 był dyrektorem Estrady Krakowskiej. Wielokrotnie nagradzany za swoją twórczość – odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi (1977), tytułem Zasłużony Działacz Kultury (1984), Nagrodą Miasta Krakowa (1985), Nagrodą Pierścienia za całokształt twórczo-

fol. Krzysztof Lis

ści poetyckiej (Gdańsk 1985), Międzynarodowego Poznańskiego Listopada Poetyckiego (1985), wyróżniony Nagrodą im. K. Janickiego (1995), za tomik *Ciało i duch* uzyskał tytuł Krakowskiej Książki Miesiąca (2004).

W wstępie do tomiku poezji *Dwa lata wierszy* możemy przeczytać słowa Jana Pieszczachowicza: *Droga poetycka Wojciecha Kawińskiego pozbawiona była fajerwerków, głośnych pochwał i zyskowych nagród. Wyróżnienia otrzymywał, sporo o jego twórczości napisano, a przecież jego ścieżka biegła obok głównego traktu poetów młodych, popieranych i lansowanych. Może dzięki temu zachował przez ponad czterdzieści lat pracy pisarskiej swoją niezależną oryginalność [...] W jego wierszach obecne są słowa innych poetów, często przywoływanych wprost w dedykacjach, mottach, tytułach, a nawet w samej treści utworu. Poprzez liczne cytaty, odwołania i nawiązania, autor prowadzi rozmowy z pisarzami, m.in. Leopoldem Staffem, Tadeuszem Różewiczem, ale także z przedstawicielami innych dziedzin sztuki, przede wszystkim malarzami, m.in.: Maksym Ernstem, Jerzym Nowosielskim. W swojej liryce Wojciech Kawiński nie wszystko, co ma do powiedzenia, „podaje na tacy”. Poprzez wszelakie odwołania zmusza czytelnika do refleksji. Równie charakterystyczny dla jego twórczości jest cykl *Ars poetica*. Konsekwentnie pojawiają się pod tym samym tytułem nowe utwory. W poezji Wojciecha Kawińskiego każde napisane słowo ma swoje przemyślane miejsce, co sprawia, że jest to liryka refleksyjna, z którą każdy czytelnik powinien się zapoznać.*

Ludmiła Guzowska

Wiersze Wojciecha Kawińskiego

Widoki. Jakieś –

włoskie równiny: monotonne
i trawiaste zbocza gór: jak w polsce

twoja cicha mowa: mój język
szukający czegoś: po ciemku

2011

Jeden z nas, to ty –

Dobrze cię znów widzieć
mówi korona drzewa
do wirującego ziarenka.

Ludzie na przystankach mają w sobie
oczekiwanie
że rychło, coś się stanie.

Trawa przyjmie kroki, cienie
zamiast wejść w ziemię
znikną. Bo to jest wygnanie.

I roślinożerstwo będzie zakazane.
Także pieśni nachalne. Od prawa do lewa.
Kartoflana udręka.

Podpalono most słoneczny w Alabamie –
A na wschodzie uszkodzono duży Czarny Kamień –
My zaś, zawsze mamy przechlapane –

Nawet kąpiąc się w Nidzie.
Po uzyskaniu danych.

2015

Mało nas

Mało nas,
a coraz więcej.

Dlatego świat
wygląda jak zepsuty owoc na stalowej linie.

Ars poetica

błąkam się po sobie
od piwnic po dach
od słowa do szeptu
od deszczu do dreszczu

moje widmo jest czyste
ogolone kościste
mrok spędza sen z powiek
wymyka się zdrowie
odnajduje drzwi
lecz nie umiem wyjść
potrwa to aż zechce
wchłonąć mnie mdła przestrzeń

od świtu do rana
wygrana i przegrana
w oku ślepym stoję
to oko jest moje

2003

Zagubione końcówki

miara i bez-
kropla i wiersz-

motyl i świerszcz-
barwa i zmierzch-

skóra i nerw-
glina i czerw-

teraz i wpię-
błoto i zgiełk-

wiara i cierń-
odwróć i zmień-

aby i się-
było i nie-

2003

Starzec opisuje nowe-

Wypełniły się dni.
Psy, zeszyły na psy.

Ceny hotelowe wzrosły.
I cel nasz, bardzo wzniosły.

W ogrodzie zamiast róż,
śnieg mroźny, wszecz i wzdłuż.

Rozmowy na ekranie,
ktoś bierze, komuś się daje

Tobie mylą się rymy
od Rzymu do Kołomy.

Ojczyste stary, matko młoda,
znów waszego trudu szkoda.

Bo wypełniły się lata.
Mozół – i żadna zapłata.

W szczerym polu jeno brak.
Pędzi wicher. Stoi wrak.

Pajęczyną wisi mgła.
Kruk swojego jak nikt, zna.

Czytaj z oczu wieku tego.
Piękne hasła, nic dobrego.

2003

Ekologia?

Obce osoby. Wśród osobliwości.
Osobniejemy. Aby się uprościć.
Ostre stany wewnętrzne. Przed nami.
Może ktoś to kiedyś odkłamię.
Migotanie. PrzedSIONKI rozjaśnia.
Ten zeznaje. Który nic nie zaznał.
Obrzędowcy są dziś opryskliwi.
Morskich więźniów. Woda nie wyżywi.
Tropikalne klimaty wciąż krwawią.
Turbulencja kończy się zabawą.
Odkąd style wyrosły ponad.
Suche krzewy niskich dokonar.

Gwiazdy wieku

Tak białe
że aż przenikliwe
tak czarne
że mienią się w oczach
Gwiazdy dni naszych
słońca wygasłe-żywe
pod którymi
już tylko
oddychać lub przestać

Tak czyste
że brudzą ciała
i sumienia

Znaczone krwią i modlitwą
brodzą w trzcinach wieku
idą w mróz
piach
samozaładę

Śpiewają
nikną
jeszcze są

Spacer

Z daleka od zgiełku, wałami Rudawy
szliśmy we dwoje; poranek złotawy

był, a zarazem lekko siny, bowiem
czas to wiosenny, ale też w połowie

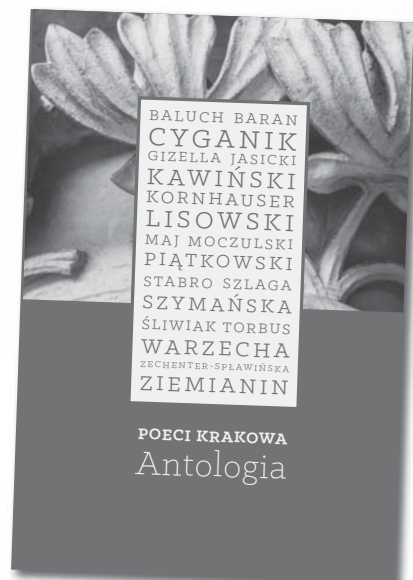
jeszcze zimowy; chmury przebudzone
gubiły cynę chłodu i mgły sone,

a nasze nieme cienie przechodziły obok
bezludnych działek, mostów, płowo-

zielonych traw, zdeptanych śmieci,
przy których toczył się i świecił

buro-nurt niezbyt czysty i niezbyt głęboki,
sięgający swym bytem minionej epoki;

za naszymi plecami dachy, wieże liczne:
miasto tyleż zwyczajne, co treścią mistyczne.

Wiersze poety znajdują Państwo w wydanej przez Bibliotekę Kraków książce *Poeci Krakowa. Antologia*.

Strzelnica – kolejne miejsce na kulturalnej mapie Krakowa

W słoneczną wrześnie sobotę nowa siedziba Muzeum Historii Fotografii w Krakowie otworzyła dla gości swoje podwoje. Dzień wcześniej, 14 września, została uroczystie otwarta przez Prezydenta Miasta Krakowa prof. Jacka Majchrowskiego.

Drewniana strzelnica na Woli Justowskiej została wybudowana pod koniec lat 80. XIX wieku. Była częścią zaplecza garnizonu Twierdzy Kraków, służyła żołnierzom austriackim, a także członkom Związku Strzeleckiego. Tuż przed wybuchem I wojny światowej swoje umiejętności szlifowali tutaj legionści Józefa Piłsudskiego. Warto przypomnieć, że obiekt pojawił się w filmie Andrzeja Wajdy *Z biegiem lat, z biegiem dni*.

Rewitalizację strzelnicy rozpoczęto w 2014 r. Zachwyca architekturą i kolorami, elewacja od południowej strony została przeszklona. W budynku znajdują się sale wystawiennicze, księgarnia oraz restauracja. Wystawa stała *Portret* sygnalizuje wieloaspektowość tematyki portretu. Wystawa czasowa to *Nabytki MHF 2018: Wojciech Plewiński*. W dniu otwarcia strzelnicy odbył się wernisaż wystawy prac Wojciecha Plewińskiego, jednego z najwybitniejszych polskich fotografów powojennych oraz laureata tegorocznej edycji Nagrody Miasta Krakowa w dziedzinie kultury oraz sztuki. Ekspozycja to również uczczenie 90. urodzin artysty, które przypadły 31 sierpnia. Prace zamieszczone na wystawie pochodzą z cyklu *Starcy* (portrety wykonane podopiecznym Domu Pomocy Społecznej im. Ludwika i Anny Helclów w Krakowie), *Dziewczyny* (powstały w czasach współpracy z tygodnikiem *Przekrój*), *Ziemia Zachodnie* (z II poł. lat 50. XX w.). Zdjęcia Plewińskiego znajdują się także w plenerze i prezentują polskie życie teatralne od 1959 r. 15 września zorganizowano spotkanie z artystą oraz premierę albumu *Plewiński. Na scenie* oraz albumu *Szkiele do portretu*, towarzyszącego stałej wystawie.

Muzeum Fotografii w Krakowie, Budynek Strzelnicy, Wola Justowska, ul. Królowej Jadwigi 220.

Tekst i zdjęcia: Joanna Muniak

Sława, Panie Włodzimierzu!

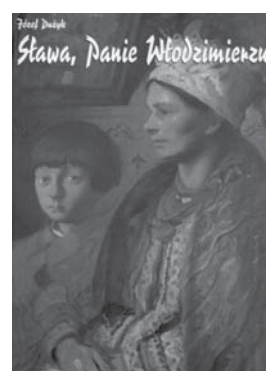
Bardzo lubię tytuł tej książki i jej okładkę, na której zamieszczono reprodukcję *Portretu żony artysty z synem Janem Kazimierzem* oraz zdjęcie córki Krystyny Tetmajer-Skąpskiej z autorem, literaturoznawcą, pracownikiem biblioteki PAU, Józefem Dużykiem (1928–2000). A o kim dzisiaj? Kto czytał, już się domyśla, kto nie – wszystkim przed nim.

W sukmanie czy kontuszu, w kontuszu czy we fraku, zawsze nienaganny w wyrazie Lechita. Życie brał jak poemat, a i on sam był jakby wydartą, cudem do naszych czasów zachowaną kartką z jakiegoś poematu o prawdziwych Polakach – pisał Grzymała-Siedlecki o najbarwniejszej postaci młodopolskiej – Włodzimierzu Tetmajerze, malarzu i grafiku, Gospodarzu z *Wesela*. Na jego osobie wzorowana była także postać głównego bohatera noweli *Bajecznie kolorowa* (1897) I. Maciejowskiego-Sewera.

Urodził się w Harklowej w noc sylwestrową 1861/1862, dziewięć dni później zmarła jego matka. Macochą została Julia Grabowska (siostra matki Boya-Żeleńskiego). Z tego związku narodził się jego przyrodni brat, poeta Kazimierz Przerwa-Tetmajer. Włodzimierz ukończył gimnazjum św. Anny, studiował filologię na Uniwersytecie Jagiellońskim, malarstwo w Szkole Sztuk Pięknych w Krakowie, Wiedniu, Monachium i Paryżu. Ukochał lud podhalański, swój dom ludźmierski, szanował ludzi i był gorącym patriotą. Sytuacja finansowa zmusiła jego ojca do sprzedaży dworu w Ludźmierzu. Rodzina zamieszkała najpierw przy ul. Krupniczej

12, a potem przy ul. Brackiej 5. Bywali tam: Hoesick, Potkański, Żeleńscy (rodzice Boya) i inni. Studia to okres poznawania nowych prądów i technik, inspiracji, zdobywania pewności siebie, przyjaźni z ludźmi, którzy w późniejszym czasie stali się wybitnymi malarzami i uczonymi. Poprzez rodzinę Czepców, u których był w Bronowicach, odpoczywając i ciesząc się urokami wiejskiego życia, poznał Annę Mikołajczykównę. 11 sierpnia 1890 r. wzięli ślub. Cztery lata później zbudowali drewniany domek z gankiem (obecnie *Rydłówka*), a w 1902 zakupili dworek należący niegdyś do Franciszkanów (*Tetmajerówka*), w którym do dzisiaj mieszkają jego potomkowie. Tetmajer spoczywa w Bronowicach, które tak pokochał.

Książkę *Sława, Panie Włodzimierzu: opowieść o Włodzimierzu Tetmajerze* wydano dwukrotnie – w 1972 i 1998 r. Jest dostępna w Bibliotece Głównej oraz dwudziestu czterech filiach Biblioteki Kraków.

Joanna Muniak

Dużyk J., *Sława, panie Włodzimierzu: opowieść o Włodzimierzu Tetmajerze*, Kraków: Fundacja im. Włodzimierza Tetmajera: Czuwajmy, 1998.

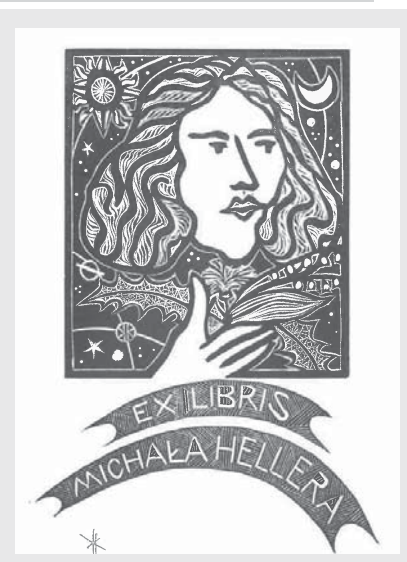
GALERIA EKSLIBRISÓW BIBLIOTEKI KRAKÓW

Michał Heller

10 lat temu ks. prof. Michał Heller, chrześcijański filozof przyrody, jako pierwszy Polak został laureatem Nagrody Templetona, przyznawanej za pokonywanie barier między nauką a religią.

Dzięki otrzymanej nagrodzie ufundował Centrum Kopernika Badań Interdyscyplinarnych. Uważa, że chociaż nauka narodziła się w opozycji do religii, ich zbliżenie jest obecnie możliwe. Osiągnięcia współczesnej nauki mogą rzucić nowe światło na rozumienie tradycyjnych doktryn. Prezentowany obok ekslibris Michała Hellera wykonany został przez niezjącego już artystę Krzysztofa Kmiecica.

Anna Gregorczyk

**Biblioteka
Kraków**

Biblioteka Kraków

pl. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 3

31-154 Kraków

sekretariat tel. 12 61 89 100 (czynny w godz. 8.00–15.30)

e-mail: sekretariat@biblioteka.krakow.pl

Skład i druk: FALL, www.fall.pl, fall@fall.pl

Redakcja: Izabela Ronkiewicz-Bragiel (redaktor naczelna), Paulina Knapik (z-ca redaktora naczelnego), Małgorzata Dzierżymirska, Anna Grychowska, Ludmiła Guzowska, Maria Twardowska-Hadyniak, Małgorzata Kosmala, Małgorzata Koźma, Joanna Muniak, Jolanta Oleksa, Janusz M. Paluch, Maria Mazur-Prokopiuk, Barbara Zajączkowska